

OPENBAAR MINISTERIE

Landelijke Bedrijfsvoering Openbaar Ministerie

Postbus 8060, 3503 RB Utrecht

5.1.2.e

Locatie Den Haag
Prins Clausplein 16
T +31 886991100

Locatie Utrecht
Papendorpseweg 65
T +31 886992700
www.om.nl

Datum 11 december 2025
Onderdeel Centraal Woo-team
Ons kenmerk Z/25/175565 D-463280
Contactpersoon 5.1.2.e
Doorkiesnummer(s) 088-69 91030
E-mail woo-loket@om.nl
Bijlage(n) Wettelijk kader
Onderwerp Besluit op uw Woo-verzoek

Bij beantwoording de datum en
ons kenmerk vermelden.

Geachte 5.1.2.e

In uw verzoek van 1 mei 2025, door mij ontvangen op dezelfde datum, heeft u aan het Openbaar Ministerie (hierna: OM) gevraagd om openbaarmaking van het rapport "Onderzoek naar inzet kroongetuige in Wjsg

Met deze brief beslis ik op uw verzoek. Ik bied u daarbij mijn excuses aan voor de lange behandelduur.

Procesverloop

Op 1 mei 2025 heeft u via het webformulier van het OM verzocht om openbaarmaking van het rapport "Onderzoek naar inzet kroongetuige in de Wjsg

Op 14 mei 2025 is de ontvangst van uw verzoek aan u bevestigd. Daarbij is aangegeven dat de zorgvuldige beoordeling van uw verzoek meer tijd in beslag neemt dan vier weken en ik hiervoor twee weken extra nodig zou hebben. De uiterlijke beslisdatum is daarmee 13 juni 2025 geworden.

De uitvoering van de zoekslag heeft meer tijd nodig gehad dan gebruikelijk waardoor niet mogelijk is geweest binnen de termijn van artikel 4.4, eerste lid, te beslissen. Om deze reden heeft de behandelaar van uw verzoek op 12 juni 2025 telefonisch contact opgenomen en is met u de afgesproken dat ernaar wordt gestreefd uiterlijk binnen vier weken een besluit te nemen.

Datum 11 december 2025
Ons kenmerk Z/25/175565 D-463280
Pagina 2/8

Bij uitblijven van een besluit binnen de afgesproken termijn heeft mij bij brief van 11 juli 2025 in gebreke gesteld en gevraagd alsnog binnen twee weken een beslissing te nemen.

Bij brief van 25 juli 2025 met kenmerk Z/25/175565 heb ik de ontvangst van de ingebrekestelling bevestigd. In die brief heb ik u geïnformeerd dat het OM te maken heeft met een zeer uitzonderlijke situatie waardoor de werkzaamheden verstoord zijn geraakt. Hierdoor heb ik u geen uitsluitsel kunnen geven over wanneer ik verwacht uw verzoek af te handelen.

Op 8 augustus 2025 heeft u een beroep wegens niet tijdig beslissen ingediend bij rechtbank Noord-Nederland.

1. Wettelijk kader

Ik behandel uw verzoek als een verzoek op grond van de Wet open overheid (Woo). De relevante artikelen uit de Woo kunt u vinden in bijlage 1 bij deze brief.

2. Inventarisatie documenten

Het door u verzochte rapport heb ik bij de inventarisatie aangetroffen.

3. Besluit

Ik besluit een deel van de door u gevraagde informatie gedeeltelijk openbaar te maken. Voor de motivering van dit besluit verwijs ik naar onderdeel "Overwegingen" van dit besluit.

4. Overwegingen

De Woo heeft als doel om bij te dragen aan een transparante en democratische rechtsstaat. Iedereen heeft daarom recht op informatie over het handelen van de overheid op grond van artikel 1.1 van de Woo. Het uitgangspunt is dat overheidsinformatie openbaar is, tenzij er uitzonderingsgronden zijn die dit beperken. De uitzonderingsgronden zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van de Woo. Ook is in artikel 8.8 van de Woo bepaald dat op bepaalde informatie de Woo niet van toepassing, zogeheten bijzondere openbaarmakingsregelingen.

Daarnaast geldt dat informatie die openbaar wordt gemaakt, voor iedereen toegankelijk wordt. Bij de toepassing van een uitzonderingsgrond zal steeds moeten worden vastgesteld of de uitzonderingsgrond aan de orde is. Bij absolute uitzonderingsgronden blijft het daarbij. Voor de relatieve uitzonderingsgronden dient telkens een afweging te worden gemaakt tussen het vooropgestelde belang van openbaarheid en het door de uitzonderingsgrond beschermde belang.

Datum 11 december 2025
Ons kenmerk Z/25/175565 D-463280
Pagina 3/8

Uitzonderingsgronden dienen terughoudend te worden uitgelegd. Als informatie die wel in aanmerking komt voor openbaarmaking kan worden gescheiden van informatie die afbreuk doet aan de uitzonderingsgrond, wordt alleen de laatstgenoemde informatie niet openbaar gemaakt. Een document dient daartoe per eenheid (meestal een alinea) te worden beoordeeld. De toepassing van een uitzonderingsgrond dient voldoende gemotiveerd te zijn. De toelichting op de bijzondere openbaarmakingsregeling en de motivering van de toegepaste uitzonderingsgronden treft u hieronder aan.

Titel 2a van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg)

Artikel 8.8 van de Woo bepaalt dat (onder meer) artikel 4.1 van de Woo niet van toepassing is op informatie waarvoor een bepaling geldt die is opgenomen in de bijlage bij dit artikel van de Woo. In de bijlage bij artikel 8.8 van de Woo is onder meer vermeld dat de titels 2 tot en met 3b van de Wjsg worden aangemerkt als een bijzondere openbaarmakingsregeling die derogeert aan de werking van de Woo. Deze titels zien op de verwerking van justitiële en strafvorderlijke gegevens, alsook op de verwerking van tenuitvoerleggingsgegevens en van gerechtelijke strafgegevens.

Onder strafvorderlijke gegevens wordt verstaan 'persoonsgegevens of gegevens over een rechtspersoon die zijn verkregen in het kader van een strafvorderlijk onderzoek en die het openbaar ministerie in een strafdossier of langs geautomatiseerde weg in een gegevensbestand verwerkt'.

Dit betekent dat verzoeken op grond van de Woo die zich richten op informatie met betrekking tot een concreet strafrechtelijk onderzoek naar een natuurlijke persoon of rechtspersoon, die informatie niet onder het bereik van de Woo valt.

Ik merk hierbij op dat het begrip 'persoonsgegeven' een breed begrip is. Een persoonsgegeven betreft alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon (artikel 1, aanhef en onder i, Wjsg).

Het rapport waar u om verzoekt, is weliswaar naar zijn aard niet te kwalificeren als strafvorderlijk gegeven, maar bevat voor een groot gedeelte informatie afkomstig uit een strafdossier.

Daarbij moet worden benadrukt dat alle informatie uit het strafdossier in dit strafrechtelijk onderzoek waar het rapport zich op richt, is verwerkt met het doel te onderzoeken of de betrokken natuurlijke persoon een strafbaar feit heeft begaan. De in het strafdossier opgenomen informatie over deze natuurlijke personen is daarmee qua doel, inhoud en gevolg herleidbaar tot die natuurlijke personen.

Datum 11 december 2025
Ons kenmerk Z/25/175565 D-463280
Pagina 4/8

Niet slechts voor de hand liggende gegevens zoals namen, geboortedata, adressen, telefoonnummers en strafrechtelijke persoonsgegevens kwalificeren als persoonsgegevens, maar ook informatie die implicaties heeft voor de wijze waarop iemand wordt behandeld of beoordeeld.¹ Daaruit volgt ook dat het persoonsgegevensbegrip geen statisch begrip is, maar context gebonden.

Het persoonsgegevenbegrip wordt in de jurisprudentie (ook) ruim uitgelegd. Zo stelde het Hof van Justitie van de Europese Unie in een uitspraak van 20 december 2017² dat de examenantwoorden in een beroepsexamen van een kandidaat, alsook het commentaar daarop door de examiner, zijn aan te merken als persoonsgegevens van de kandidaat. Het Hof overweegt hierbij³ onder meer dat het gebruik van de woorden 'iedere informatie' in de definitie van het begrip 'persoonsgegevens' in artikel 2, onder a), van Richtlijn 95/46/EG⁴ erop wijst dat het de bedoeling van de Uniewetgever is om een ruime betekenis te geven aan dit begrip, dat niet beperkt is tot gevoelige of persoonlijke informatie, maar zich potentieel uitstrekt tot elke soort informatie. Het gaat dan zowel om objectieve informatie als om subjectieve informatie in de vorm van meningen of beoordelingen, op voorwaarde dat deze informatie de betrokkene 'betreft'. Aan deze laatste voorwaarde is voldaan wanneer de informatie wegens haar inhoud, doel of gevolg gelieerd is aan een bepaalde persoon.

Deze rechtspraak onderstreept dat indien wordt verzocht om openbaarmaking van informatie over een specifiek strafrechtelijk onderzoek naar natuurlijke personen en/of rechtspersonen en in dat verband de vraag aan de orde komt in hoeverre die informatie dient te worden aangemerkt als een persoonsgegeven of als een gegeven over een rechtspersoon, aan de definitie van een persoonsgegeven een ruime betekenis moet worden gegeven.

Deze uitleg van het begrip 'persoonsgegeven' is meermaals bevestigd door Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS).⁵

1 In de WP29 (thans: European Data Protection Board) zijn de verschillende Europese privacytoezichthouders verenigd. De EDPB brengt gezaghebbende adviezen uit over onder meer de interpretatie van bepaalde gegevensbeschermingsbegrippen, waaronder over het begrip 'persoonsgegeven'. Zie voor het advies over het begrip persoonsgegeven:

https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2007/wp136_nl.pdf

2 HvJ 20 december 2017, nr. C-434/16, ECLI:EU:C:2017:994, rov. 31 t

3 Idem, r.o. 34.

4 De Privacyrichtlijn. Deze richtlijn is thans vervangen door de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). De definitie in de Privacyrichtlijn en de AVG van het begrip 'persoonsgegeven' is hetzelfde als in artikel 1, aanhef en onder i, Wjsg.

5 Zie bijvoorbeeld ABRvS, 20 december 2023, ECLI:NL:RVS:2023:4752, rov. 4 t/m 4.2.

Datum 11 december 2025
Ons kenmerk Z/25/175565 D-463280
Pagina 5/8

Daarnaast wijs ik ook op de uitspraak van de rechtbank Amsterdam⁶ van 26 september 2023, waarbij onder meer ter zake de toepassing van de Wjsg als bijzondere openbaarmakingsregeling t.o.v. de Woo als volgt wordt overwogen:

“De gemachtigde van verweerders heeft terecht betoogd dat persoonsgegevens gegevens zijn die herleidbaar zijn naar een rechtspersoon of natuurlijke persoon. Door het feit dat de namen van de rechtspersonen en van de natuurlijke persoon zijn opgenomen in de Wob-verzoeken I, II en IV, is alle informatie die als reactie op elk verzoek openbaar wordt gemaakt automatisch te herleiden naar die personen. Ook als alleen een algemeen stuk openbaar zou worden gemaakt als reactie op een van de Wob-verzoeken, dan wordt daarmee duidelijk dat bij het OM een procedure of onderzoek gestart is met betrekking tot die persoon. [...]”

De rechtbank Haarlem⁷ heeft in haar uitspraak van 9 juli 2024 de toepassing van de Wjsg, als bijzondere openbaarmakingsregeling die voorgaat op de Woo, eveneens bevestigd.

In het door u gevraagde document zijn passages aangetroffen die geheel zijn aan te merken als strafvorderlijke gegevens in de Wjsg. Op deze passages is de Woo niet van toepassing en komen derhalve niet in aanmerking voor openbaarmaking. Deze passages kunt u herkennen aan 'Wjsg'.

Het belang van de opsporing en vervolg van strafbare feiten

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, van de Woo, blijft het openbaar maken van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de opsporing en vervolging van strafbare feiten.

Deze uitzonderingsgrond is in de Woo opgenomen om te voorkomen dat de opsporing en vervolging van strafbare feiten, hetgeen een essentiële overheidstaak is, door vroegtijdige openbaarmaking van informatie die daarop betrekking heeft, ernstig wordt bemoeilijkt. In de wetgevingsstukken wordt genoemd dat deze grond ingeroepen kan worden ter bescherming van strategische informatie en beleidsinformatie, waarvan openbaarmaking in individuele gevallen zou kunnen leiden tot gedrag waarmee opsporing kan worden ontweken of belemmerd.⁸ Gedacht kan onder meer worden aan informatie over de strategie, werkwijzen, scenario's, inzetgegevens van personeel en materieel,

⁶ Rb. Amsterdam 26 september 2023, ECLI:NL:RBAMS:2023:5955, onder r.o. 17.

⁷ Rb Haarlem 9 juli 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:10874, r.o. 5.3.

⁸ ABRvS 6 december 2023, ECLI:NL:RVS:2023:4525, rov. 8.1 & 8.2.

Datum 11 december 2025
Ons kenmerk Z/25/175565 D-463280
Pagina 6/8

instructies, tolerantiegrenzen, opdrachten, doelen, operationeel beleid, handelingskaders, uitvoeringsvoorschriften en communicatiestrategie. Met die informatie kunnen kwaadwillenden anticiperen op hoe strafbare feiten worden opgespoord en vervolgd en daar hun gedrag op aanpassen. Hierdoor wordt de opsporing en vervolging ernstig bemoeilijkt.⁹

Ook door het Europese Hof van Justitie is beslist dat openbaarmaking van informatie dient te worden geweigerd, indien dit de publieke veiligheid zal ondermijnen omdat het werkwijzen zal onthullen waarvan criminelen onterecht kunnen profiteren.¹⁰

Het rapport bevat informatie over de werkwijze van het OM met betrekking tot het bijzondere getuigen traject. Het belang van opsporing en vervolging van strafbare feiten weegt in dit geval zwaarder dan het belang van openbaarmaking.

Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. In het rapport staan persoonsgegevens.

Voor zover deze persoonsgegevens de namen van ambtenaren betreffen is hierbij het volgende van belang. Waar het gaat om het beroepshalve functioneren van ambtenaren kan slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien het betreft het openbaar maken van namen van ambtenaren. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Woo. Ook de Afdeling heeft door precisering van haar jurisprudentie bevestigd dat het belang van de persoonlijke levenssfeer zich in beginsel tegen de openbaarmaking van namen van ambtenaren verzet.¹¹

Namen van ambtenaren die niet uit hoofde van hun functie naar buiten treden worden dan ook niet openbaar gemaakt, op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo.

⁹ HvJ 26 april 2005, ECLI:EU:T:2005:143, rov 77 and 78; HvJ 27 november 2019, ECLI:EU:T:2019:815, rov. 73 en 74.

¹⁰ HvJ 26 april 2005, ECLI:EU:T:2005:143, rov 77 and 78; HvJ 27 november 2019, ECLI:EU:T:2019:815, rov. 73 en 74.

¹¹ Zie o.a. de uitspraak van de ABRvS van 31 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:321, r.o. 3.2

Datum 11 december 2025
Ons kenmerk Z/25/175565 D-463280
Pagina 7/8

Voor ambtenaren van het OM en de politie geldt daarnaast nog het volgende. Naast de namen van deze ambtenaren worden ook hun functies en de afdelingen waar zij werkzaam zijn niet openbaar gemaakt. De reden hiervoor is dat bij het onderwerp van dit besluit een beperkt aantal ambtenaren binnen het OM en de politie betrokken zijn. Als de functies, afdelingen waar zij werkzaam zijn openbaar worden gemaakt, kan dit (indirect) leiden tot individuele herleidbaarheid naar deze personen. Dit is ook het geval als geen toepassing wordt gegeven aan de discretionaire bevoegdheid van artikel 5.2, tweede lid, van de Woo. Zo wordt voorkomen dat als verschillende Woo-besluiten naast elkaar worden gelegd, de herkomst van de persoonlijke beleidsopvatting alsnog kan worden herleid. Het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer, in combinatie met het goed functioneren van de Staat (zie voor de toelichting hieronder), weegt zwaarder dan het belang van openbaarheid van deze informatie.

De naam de voorzitter van het College van procureurs-generaal wordt als opdrachtgever voor de onderzoekscommissie wel openbaar gemaakt, nu hij wegens zijn functie in de openbaarheid treedt.

Het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder i, van de Woo wordt geen informatie openbaar gemaakt wanneer dit het goed functioneren van de Staat of andere overheden schaadt en dit belang zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid.

Het rapport is tot stand gekomen nadat het College van procureurs-generaal een onderzoekscommissie heeft ingesteld. De onderzoekscommissie heeft de opdracht gekregen om terug te kijken op de gang van zaken rond het kroongetuigetrajec in de strafzaak en hieruit lessen te trekken voor de toekomst. Hiervoor heeft de onderzoekscommissie verschillende personen binnen en buiten de organisatie gesproken. Het is belangrijk voor onderzoekers dat betrokken personen meewerken aan onderzoeken. Bij zo een onderzoek is vertrouwelijkheid nodig om de feiten boven water te krijgen. Hoewel er geen citaten in het rapport zijn opgenomen, is wel gebruik gemaakt van de bevindingen die uit de gesprekken naar voren zijn gekomen. Gelet op het beperkt aantal betrokken kunnen deze bevindingen (indirect) herleidbaar zijn naar de betrokken individuen. Openbaarmaking van deze passages in het rapport kan er toe leiden dat in de toekomst personen terughoudend zullen zijn met het delen van informatie en het meewerken aan onderzoeken. Dit is onwenselijk en schadelijk voor het goed functioneren van de Staat. De Staat is er immers bij gebaat dat deze ambtenaren zo vrijelijk mogelijk verklaren en niet uit vrees voor openbaarmaking volstaan met het verklaren van het hoogst noodzakelijke. Dit geldt temeer in onderzoeken als

Datum 11 december 2025
Ons kenmerk Z/25/175565 D-463280
Pagina 8/8

deze, waarbij verklaringen worden afgelegd door een beperkte groep personen over het interne functioneren van een overheidsorgaan en over elkaar.¹² Deze informatie wordt daarom niet openbaar gemaakt. Hetzelfde geldt voor informatie die feitelijk van aard is maar dusdanig is verweven met de bevindingen waardoor deze niet van elkaar te onderscheiden zijn.

5. Wijze van openbaarmaking en publicatie

Het document die gedeeltelijk openbaar wordt gemaakt, wordt samen met deze brief digitaal aan u toegezonden.

Een geanonimiseerde versie van dit besluit zal op www.om.nl worden gepubliceerd.

Vragen

Als u vragen heeft over deze brief, dan kunt u contact opnemen met bovengenoemd contactpersoon. Ik verzoek u daarbij om het kenmerk van deze brief te vermelden.

Hoogachtend,

De Minister van Justitie en Veiligheid,
namens de minister,
het College van procureurs-generaal,
namens het College,
de directeur LBOM
voor deze,

5.1.2.e

Een ieder die door een beschikking rechtstreeks in zijn belangen is getroffen kan hiertegen, binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt, een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de Minister van Justitie en Veiligheid, p.a. het College van procureurs-generaal, t.a.v. Centraal Woo-team, Postbus 8060, 3503 RB Utrecht

¹² Zie onder andere ABRvS 20 april 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BQ1879, r.o. 2.6.4.

Wettelijk kader

Wet open overheid

Artikel 4.1

1. Eenieder kan een verzoek om publieke informatie richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf. In het laatste geval beslist het verantwoordelijke bestuursorgaan op het verzoek.
2. Een verzoek kan mondeling of schriftelijk worden ingediend en kan elektronisch worden verzonden op de door het bestuursorgaan aangegeven wijze.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de aangelegenheid of het daarop betrekking hebbende document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
5. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan binnen twee weken na ontvangst van het verzoek de verzoeker om het verzoek te preciseren en is het de verzoeker daarbij behulpzaam.
6. Het bestuursorgaan kan besluiten een verzoek niet te behandelen, indien de verzoeker niet meewerkt aan een verzoek tot precisering als bedoeld het vijfde lid. In afwijking van artikel 4:5, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt het besluit om het verzoek niet te behandelen aan de verzoeker bekendgemaakt binnen twee weken nadat het verzoek is gepreciseerd of nadat de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
7. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in hoofdstuk 5.

Artikel 4.1a.

Het bestuursorgaan waarborgt het behoud van de documenten waarop een door hem ontvangen verzoek betrekking heeft.

Artikel 4.2.

1. Voor zover het verzoek betrekking heeft op informatie die berust bij een ander bestuursorgaan dan dat waarbij het verzoek is ingediend, wordt de verzoeker zo nodig naar dat bestuursorgaan verwezen. Is het verzoek schriftelijk gedaan, dan wordt het voor zover betrekking hebbend op informatie die bij een ander bestuursorgaan berust, onverwijld doorgezonden aan dat bestuursorgaan, onder mededeling van de doorzending aan de verzoeker.
2. Indien het verzoek betrekking heeft op informatie die op grond van enig wettelijk voorschrift bij het bestuursorgaan had behoren te berusten, vordert het bestuursorgaan de gevraagde informatie van degene die over de informatie beschikt. Degene die over de gevraagde informatie beschikt, verstrekt deze per omgaande aan het bestuursorgaan.
3. Voor zover een verzoek als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid, dat is gericht aan een der Kamers of de verenigde vergadering der Staten-Generaal, betrekking heeft op informatie die door de regering vertrouwelijk aan de Staten-Generaal is verstrekt, zendt de Kamer of de verenigde vergadering het verzoek ter behandeling door aan Onze Minister of Onze Ministers die deze informatie vertrouwelijk heeft of hebben verstrekt.

Artikel 4.2a.

Indien een voldoende gespecificeerd verzoek zodanig omvangrijk is dat niet binnen de termijn van artikel 4.4, eerste lid, kan worden beslist, treedt het bestuursorgaan voor het einde van die termijn in overleg met de verzoeker over de prioritering van de afhandeling van het verzoek. Het bestuursorgaan verstrekt de gevraagde documenten zo veel mogelijk in de door de verzoeker gewenste volgorde.

Artikel 4.3.

1. De beslissing op een verzoek om informatie wordt mondeling of schriftelijk genomen.
2. Het bestuursorgaan besluit in ieder geval schriftelijk op een verzoek om informatie, indien:
 - a. het schriftelijke verzoek geheel of gedeeltelijk wordt afgewezen;
 - b. de verzoeker bij gehele of gedeeltelijke afwijzing van het mondelinge verzoek verzoekt om een schriftelijk besluit;
 - c. de gevraagde informatie slechts wordt verstrekt aan de verzoeker overeenkomstig artikel 5.5, artikel 5.6 of artikel 5.7 en aan de verstrekking voorwaarden worden verbonden; of
 - d. de gevraagde informatie betrekking heeft op of afkomstig is van derden, tenzij deze hebben verklaard aan een schriftelijk besluit geen behoefte te hebben.
3. Bij de afwijzing van een mondeling verzoek, wordt de verzoeker gewezen op de mogelijkheid van een schriftelijk besluit.

Artikel 4.4.

1. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
2. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de informatie een verlenging rechtvaardigt. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.
3. Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker mededeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot en met de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
4. Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.
5. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daartegen heeft, in welk geval de informatie wordt verstrekt twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt. Indien wordt verzocht om een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht, wordt de openbaarmaking opgeschort totdat de voorzieningenrechter uitspraak heeft gedaan of het verzoek is ingetrokken.

6. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken die rechtstreeks betrekking heeft op een derde of die van een derde afkomstig is, deelt het bestuursorgaan dit besluit gelijktijdig mede aan deze derde.

Artikel 4.5.

1. Het bestuursorgaan verstrekt de informatie in de door verzoeker verzochte vorm of, indien dit redelijkerwijs niet gevegd kan worden, met inachtneming van het bepaalde in artikel 2.4, derde lid.
2. Indien de informatie reeds in een voor de verzoeker gemakkelijk toegankelijke vorm voor het publiek beschikbaar is, wijst het bestuursorgaan de verzoeker daarop.

Artikel 4.6.

Indien de verzoeker kennelijk een ander doel heeft dan het verkrijgen van publieke informatie of indien het verzoek evident geen bestuurlijke aangelegenheid betreft, kan het bestuursorgaan binnen twee weken na ontvangst van het verzoek, dan wel onverwijld nadat is gebleken dat de verzoeker kennelijk een ander doel heeft dan het verkrijgen van publieke informatie, besluiten het verzoek niet te behandelen.

Artikel 4.7.

Ter beantwoording van vragen over de beschikbaarheid van publieke informatie wijst het bestuursorgaan een of meer contactpersonen aan.

Hoofdstuk 5. Uitzonderingen

Artikel 5.1.

1. Het openbaar maken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a) de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b) de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c) bedrijfs- en fabricagegegevens betreft die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d) persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 3.1 onderscheidenlijk paragraaf 3.2 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de betrokkene uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven voor de openbaarmaking van deze persoonsgegevens of deze persoonsgegevens kennelijk door de betrokkene openbaar zijn gemaakt;
 - e) nummers betreft die dienen ter identificatie van personen die bij wet of algemene maatregel van bestuur zijn voorgeschreven als bedoeld in artikel 46 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de levenssfeer maakt.
2. Het openbaar maken van informatie blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a) de betrekkingen van Nederland met andere landen en staten en met internationale organisaties;

- b) de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter;
- c) de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d) de inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e) de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f) de bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens;
- g) de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
- h) de beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage;
- i) het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.

3. Indien een verzoek tot openbaarmaking op een van de in het tweede lid genoemde gronden wordt afgewezen, bevat het besluit hiervoor een uitdrukkelijke motivering.

4. Openbaarmaking kan tijdelijk achterwege blijven, indien het belang van de geadresseerde van de informatie om als eerste kennis te nemen van de informatie dit kennelijk vereist. Het bestuursorgaan doet mededeling aan de verzoeker van de termijn waarbinnen de openbaarmaking alsnog zal geschieden.

5. In uitzonderlijke gevallen kan openbaarmaking van andere informatie dan milieu-informatie voorts achterwege blijven indien openbaarmaking onevenredige benadeling toebrengt aan een ander belang dan genoemd in het eerste of tweede lid en het algemeen belang van openbaarheid niet tegen deze benadeling opweegt. Het bestuursorgaan baseert een beslissing tot achterwege laten van de openbaarmaking van enige informatie op deze grond ten aanzien van dezelfde informatie niet tevens op een van de in het eerste of tweede lid genoemde gronden.

6. Het openbaar maken van informatie blijft in afwijking van het eerste lid, onderdeel c, in geval van milieu-informatie eveneens achterwege voor zover daardoor het in het eerste lid, onderdeel c, genoemde belang ernstig geschaad wordt en het algemeen belang van openbaarheid van informatie niet opweegt tegen deze schade.

7. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op milieu-informatie die betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 5.2

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter.

2. Het bestuursorgaan kan over persoonlijke beleidsopvattingen met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie verstrekken in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

3. Onverminderd het eerste en tweede lid wordt uit documenten opgesteld ten behoeve van formele bestuurlijke besluitvorming door een minister, een commissaris van de Koning, Gedeputeerde Staten, een gedeputeerde, het college van burgemeester en wethouders, een burgemeester en een wethouder, informatie verstrekt over persoonlijke beleidsopvattingen in niet tot personen herleidbare vorm, tenzij het kunnen voeren van intern beraad onevenredig wordt geschaad.

4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

Artikel 5.3

Bij een verzoek om informatie die ouder is dan vijf jaar motiveert het bestuursorgaan bij een weigering van die informatie waarom de in artikel 5.1, tweede of vijfde lid, of artikel 5.2 bedoelde belangen ondanks het tijdsverloop zwaarder wegen dan het algemeen belang van openbaarheid.

Artikel 5.5.

1. Onverminderd het elders bij wet bepaalde, verstrekt een bestuursorgaan iedere natuurlijke of rechtspersoon op diens verzoek de op de verzoeker betrekking hebbende in documenten neergelegde informatie, tenzij een in artikel 5.1, eerste lid, onderdelen a, b en c, alsmede d en e, voor zover betrekking hebbend op derden, genoemd belang aan de orde is of een in artikel 5.1, tweede of vijfde lid, of artikel 5.2 genoemd belang zwaarder weegt dan het belang van de verzoeker bij toegang tot op hem betrekking hebbende informatie. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de aangelegenheid of het daarop betrekking hebbende document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op een verzoek met betrekking tot gegevens ten aanzien van een overleden echtgenoot, geregistreerd partner, kind of ouder van de verzoeker, tenzij een schriftelijke wilsverklaring van de overledene aan de verstrekking in de weg staat.

3. Het bestuursorgaan draagt zorg voor een deugdelijke vaststelling van de identiteit van de verzoeker.

4. Het bestuursorgaan kan aan de verstrekking voorwaarden verbinden ter bescherming van een van de belangen, genoemd in de artikelen 5.1 en 5.2, tenzij de gevraagde informatie met toepassing van de artikelen 5.1 en 5.2 openbaar voor eenieder zou zijn.

Artikel 5.6.

1. Het bestuursorgaan kan, in geval informatie ingevolge de artikelen 5.1 en 5.2 niet openbaar gemaakt kan worden, besluiten de informatie uitsluitend aan de verzoeker te verstrekken, indien er klemmende redenen zijn om de verzoeker niettegenstaande de toepasselijke uitzonderingsgrond of -gronden de gevraagde informatie niet te onthouden.

2. Het eerste lid vindt slechts toepassing voor zover dit niet in strijd is met een toepasselijke geheimhoudingsplicht.

3. Het bestuursorgaan kan aan de verstrekking voorwaarden verbinden ter bescherming van een van de belangen, genoemd in de artikelen 5.1 en 5.2.

Artikel 5.7.

1. Een bestuursorgaan kan ten behoeve van historisch, statistisch, wetenschappelijk of journalistiek onderzoek toegang bieden tot informatie:

- a) die ingevolge de artikelen 5.1 en 5.2 niet openbaar gemaakt kan worden; of
- b) waarvan de vaststelling of deze informatie ingevolge de artikelen 5.1 en 5.2 openbaar gemaakt kan worden een onevenredige inspanning vergt.

2. Het bestuursorgaan kan aan het verlenen van toegang voorwaarden verbinden.

3. De toegang tot informatie overeenkomstig het eerste lid wordt in ieder geval verleend onder de voorwaarde dat degene aan wie toegang wordt verleend, de verkregen informatie niet verder verspreidt zonder voorafgaand besluit van het bestuursorgaan waarin de informatie met toepassing van de artikelen 5.1 en 5.2 openbaar gemaakt wordt.

Artikel 8.2.

Paragraaf 4.1.3.2 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing op besluiten op grond van deze wet en op beslissingen op bezwaar tegen deze besluiten.

Artikel 8.4.

1. In geval van een gegrond beroep tegen het niet tijdig nemen van een besluit op grond van deze wet of een beslissing op bezwaar tegen een dergelijk besluit, waarbij nog geen besluit is bekendgemaakt, bepaalt de bestuursrechter, indien de omvang van het verzoek hiertoe aanleiding geeft, in afwijking van artikel 8:55d, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht de termijn waarbinnen het bestuursorgaan alsnog een besluit bekendmaakt.

2. Indien de bestuursrechter oordeelt dat het niet tijdig nemen van een besluit kennelijk het gevolg is van de wijze van indiening van het verzoek en nog geen besluit is bekendgemaakt, bepaalt de bestuursrechter, indien het verzoek hiertoe aanleiding geeft, in afwijking van artikel 8:55d, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht een langere termijn waarbinnen het bestuursorgaan alsnog een besluit bekendmaakt.

3. De bestuursrechter kan artikel 8:74, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht buiten toepassing laten en een proceskostenveroordeling op grond van artikel 8:75, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht achterwege laten, indien de indiener van het beroep schrift, gelet op de omvang van het verzoek, onvoldoende heeft meegewerkt aan het bereiken van overeenstemming over:

- a) een opschorting van de beslistermijn als bedoeld in artikel 4:15, tweede lid, onderdeel a, van de Algemene wet bestuursrecht; of
- b) verder uitstel van de beslistermijn, bedoeld in artikel 7:10, vierde lid, onderdeel a of b, van de Algemene wet bestuursrecht.

4. De bestuursrechter kan eveneens artikel 8:74, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht buiten toepassing laten en een proceskostenveroordeling op grond van artikel 8:75, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht achterwege laten, indien hij oordeelt dat het niet tijdig nemen van een besluit kennelijk het gevolg is van de wijze van indiening van het verzoek.

Artikel 8.8.

De artikelen 3.1, 3.3, 4.1, 5.1, eerste, tweede en vijfde lid, en 5.2 zijn niet van toepassing op informatie waarvoor een bepaling geldt die is opgenomen in de bijlage bij deze wet.

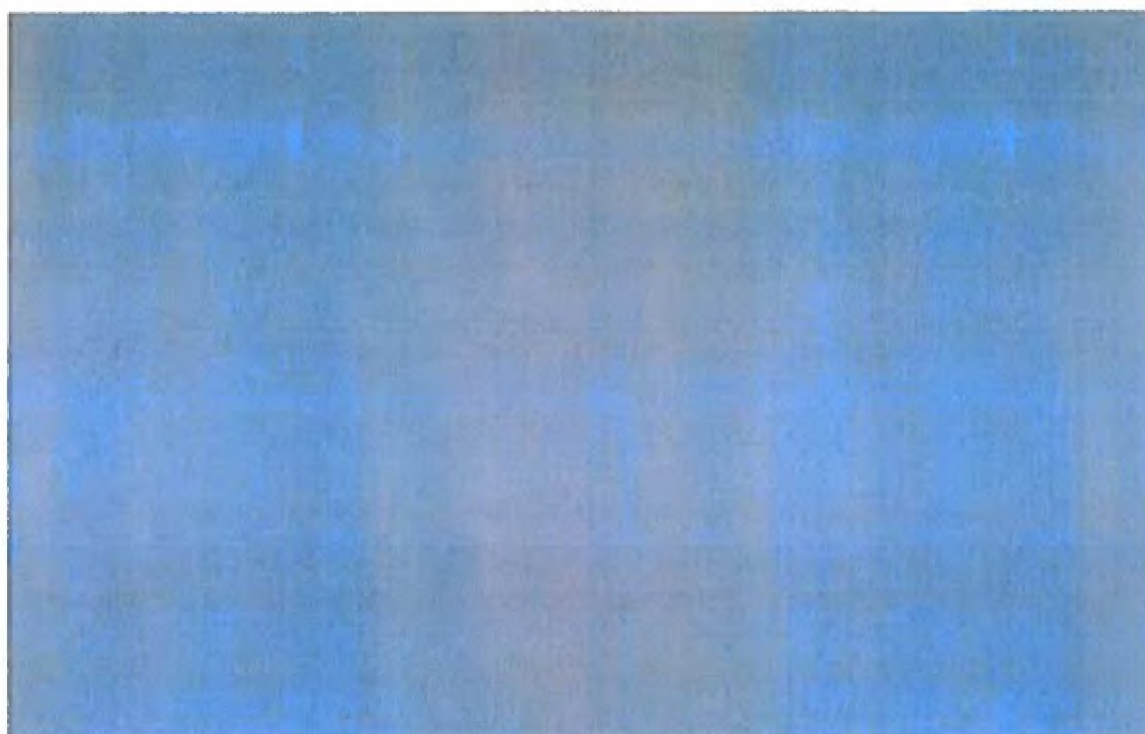
Bijlage bij artikel 8.8 van de Wet open overheid

De artikelen 3.1, 3.3, 4.1, 5.1, eerste, tweede en vijfde lid, en 5.2 van de Wet open overheid zijn niet van toepassing voor zover de volgende bepalingen gelden.

- Algemene wet bestuursrecht: de artikelen 3:11, 3:44, voor zover betrekking hebbend op de terinzagelegging van andere documenten dan beschikkingen, 8:79, voor zover bij het bestuursorgaan berustende documenten zijn opgesteld als processtuk, 9:36, vijfde lid, en 9:36a, voor zover de documenten berusten bij de ombudsman
- Algemene wet inzake rijksbelastingen: artikel 67
- Rijkswet Onderzoeksraad voor veiligheid: artikel 59, vijfde lid, voor zover de documenten bij de Onderzoeksraad berusten, door de Onderzoeksraad aan een ander bestuursorgaan zijn verstrekt, dan wel door een ander bestuursorgaan zijn opgesteld ten behoeve van een door de Onderzoeksraad ingesteld onderzoek
- Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens: de titels 2 tot en met 3b
- Wet op het financieel toezicht: artikel 1:42 en afdeling 1.5.1
- Wet politiegegevens: de artikelen 3, derde lid, en 7
- Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme: de artikelen 22 en 23
- Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering: artikel 29, voor zover bij het bestuursorgaan berustende documenten zijn opgesteld als processtuk
- Wetboek van Strafvordering: de artikelen 30, 257h, tweede lid, 365, vierde en vijfde lid, en 415 juncto 365, vierde en vijfde lid

Rapport

**Inzake het onderzoek naar de inzet van de kroongetuige in
TGO Druppel**

Wjsg

26 februari 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding

- 1.1. Aanleiding
- 1.2. Doelstelling van het onderzoek
- 1.3. Onderzoeksmethoden
- 1.4 Opbouw van het rapport

2. Reconstructie

- 2.1 Wjsg
- 2.2 Wjsg
- 2.3 TGO Druppel

3. De kritiek van het hof

- 3.1 De vormverzuimen
- 3.2 Het onderzoek naar de sms-gesprekken
 - 3.2.1 De sms'jes
 - 3.2.2 Het onderzoek en de ontmaskering
 - 3.2.3 Hof: inadequaat en onvolledig onderzoek en gebrekkige informatieverstrekking aan de rechter-commissaris
- 3.3 Analyse

4. Bevindingen, verklaringen en aanbevelingen

- 4.1 Het dossieronderzoek en de interviews
- 4.2 Overgang TBG naar tactiek
- 4.3 Ervaring, kennis en expertise
- 4.4 Kwaliteit, reflectie en doorlooptijd
- 4.5 Leiderschap en regie
- 4.6 Aanbevelingen

Onderzoekscommissie Druppel

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

[Redacted text block]

Wjsg

[Redacted text block]

Wjsg

[Redacted text block]

Wjsg

[Redacted text block]

Wjsg

[Redacted text block]

Wjsg

- 1 [Redacted]
- 2 [Redacted]
- 3 [Redacted]
- 4 [Redacted]
- 5 [Redacted]
- 6 [Redacted]
- 7 [Redacted]

Alle voetnoten:
Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

In het arrest van het hof ziet het College van procureurs- generaal aanleiding een commissie in te stellen om lessen te trekken uit de wijze waarop het kroongetuigentraject is verlopen. Het College heeft deze commissie op 8 juli 2024 ingesteld. De commissie bestaat uit:

[REDACTED]

5.1.2e

De commissie is bijgestaan door twee algemeen secretarissen van de afdeling BJZ, [REDACTED] en [REDACTED]. Daarnaast is de commissie bijgestaan door een externe adviseur, [REDACTED]. Ten behoeve van het schrijven van het rapport is de commissie bijgestaan door een externe deskundige, [REDACTED]

5.1.2e

Het onderhavige rapport is het resultaat van het onderzoek van die commissie.

De commissie hecht eraan op voorhand te benadrukken dat in de tactische fase (afgezien van het missen van vervalste de sms'jes) een knap onderzoek is gedraaid. Door een innovatief WOD-traject uit te voeren is steunbewijs gevonden voor de misdrijven en dat is ook de aanleiding geweest voor een van de medeverdachten om een voor zichzelf en de familie belastende verklaring af te leggen. Hierdoor zijn de intellectuele eigenaars van de moord veroordeeld, hetgeen voor de samenleving en de nabestaanden van groot belang is.

1.2 Doelstelling van het onderzoek

In het instellingsbesluit van de commissie overweegt het College dat het zich de kritiek van het hof over de inzet van de kroongetuige aantrekt en hieruit lering wil trekken.¹³ Daarbij realiseert het College zich dat de deal met de kroongetuige in deze zaak van een aantal jaren geleden dateert en dat in de afgelopen jaren al diverse stappen zijn gezet om het de inzet van

8 [REDACTED]
9 [REDACTED]
10 [REDACTED]
11 [REDACTED]
12 [REDACTED]

Wjsg

Wjsg

Wjsg

Wjsg

5.1.2e

¹³ Zie Bijlage 1 voor het Instellingsbesluit.

een kroongetuige verder te professionaliseren. De opdracht van het College is om in aanvulling op deze ontwikkelingen onderzoek te doen naar de gang van zaken rondom de inzet van de kroongetuige in deze zaak en vanuit dat perspectief naar toekomstige trajecten te kijken.

Het College van procureurs-generaal heeft de commissie gevraagd een rapport uit te brengen op basis van een intern onderzoek. De overwegingen van het Hof in de arresten (parketnummers 21-000039-23, 21-005686-22, 21-005639-22 en 21-000127-23) over de kroongetuigedeal dienen in het onderzoek te worden betrokken. Dit interne onderzoek heeft de commissie uitgevoerd door het verrichten van dossieronderzoek en het afnemen van interviews met de betrokken collega's van OM en politie. Met het onderhavige rapport wordt, op basis van het verrichte onderzoek, teruggekeken op de gang van zaken rond het kroongetuigentraject in de Zwembadmoord en lessen getrokken voor de toekomst. Daartoe bevat het rapport ook enkele aanbevelingen.

1.3 Onderzoeksmethoden

Het onderzoek van de commissie valt te splitsen in twee hoofdpijlers.

De eerste pijler vormt een dossieronderzoek.¹⁴ Op basis van dat dossieronderzoek is de gang van zaken in de Zwembadmoord gereconstrueerd. Hierbij ligt de nadruk op de totstandkoming van de kroongetuigedeal, de rol van de kroongetuige in de strafzaken en de stevige kritiek van het hof hierop.

De tweede pijler betreft de interviews die zijn afgenomen met de direct bij de zaak betrokken medewerkers van politie en OM (eerste ronde) en officieren van justitie die niet bij de zaak betrokken zijn maar veel ervaring hebben met kroongetuigentrajecten én betrokken zijn bij de ontwikkelingen van de afgelopen jaren waarop deze evaluatie beoogt voort te bouwen (tweede ronde). Op basis van de interviews is de reconstructie op grond van het dossieronderzoek aangevuld. Ook is aan de hand van de interviews gezien welke lessen getrokken kunnen worden uit de gang van zaken rond de zwembadmoord.

Het dossieronderzoek en de interviews bracht de commissie tot vier thema's aan de hand waarvan de commissie in dit rapport verslag zal doen van het onderzoek. Het gaat om de volgende thema's:

- (1) Overdracht TBG naar tactiek
- (2) Ervaring, kennis en expertise
- (3) Kwaliteit, reflectie en doorlooptijd
- (4) Leiderschap en regie

In dit rapport zullen ten aanzien van deze vier thema's de *bevindingen* van de commissie worden weergegeven, de *verklaringen* voor die bevindingen worden toegelicht en vervolgens naar aanleiding daarvan *aanbevelingen* worden gedaan.

¹⁴ Zie Bijlage II voor het overzicht van alle stukken die geraadpleegd zijn.

1.4 Opbouw van het rapport

Het rapport is als volgt opgebouwd. In het tweede hoofdstuk wordt de gang van zaken sinds de moord op [REDACTED] uiteengezet. Hierbij wordt een tijdlijn geschetst waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de moord op [REDACTED] (TGO [REDACTED]), het dealtraject en [REDACTED]

[REDACTED] (TGO-Druppel). Dit is noodzakelijk voor een goede schets van de context waarin de kroongetuigendeal tot stand is gekomen, de rol die de kroongetuige heeft gespeeld in de strafzaak tegen de andere verdachten en voor de context van het kritische arrest van het hof.

Vervolgens wordt in het derde hoofdstuk geanalyseerd welke kritiek het hof heeft geuit op het handelen van het OM in TGO-Druppel. Hiertoe wordt beschreven welke vormverzuimen het hof vaststelt en waarom het hof daaruit concludeert dat sprake is van een onrechtmatigheid en bewijsuitsluiting dient te volgen.

Het vierde hoofdstuk bevat de bevindingen, verklaringen en aanbevelingen van de commissie.

2. Reconstructie

In dit tweede hoofdstuk zal eerst een korte beschrijving worden gegeven van het onderzoek [REDACTED] om een volledig beeld te kunnen schetsen van de context van de kroongetuigendeal en de daarvoor relevante feiten. Het vormt zodoende de opmaat voor het derde hoofdstuk waar de kritiek van het hof wordt geanalyseerd. Het tweede hoofdstuk is als volgt opgebouwd: de moord op [REDACTED] (paragraaf 2.1), het dealtraject (paragraaf 2.2) en TGO -Druppel (paragraaf (2.3).

2.1 De moord op [REDACTED] en de vervolging en TGO [REDACTED] (2012-2016)

[REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

2.2 Het dealtraject (2016-2020)

[REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

¹³ [REDACTED]

Wjsg

¹⁴ [REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]		Wjsg
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		Wjsg
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		Wjsg
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		Wjsg
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		Wjsg
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		Wjsg
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		Wjsg
[REDACTED]		
[REDACTED]		
[REDACTED]		

- [redacted] Wjsg
- [redacted] Wjsg
- [redacted] Wjsg

[redacted] Wjsg

[redacted] Wjsg

[redacted] Wjsg

2.3 TGO-Druppel

[redacted] Wjsg

11 [redacted] Wjsg
12 [redacted] Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

Tijdens de inhoudelijke behandeling wordt er door de verdediging gepleit voor niet-ontvankelijkheid van het OM en subsidiair bewijsuitsluiting van de verklaringen van de kroongetuige en al het bewijs dat is verzameld nadat het onderzoek op oneigenlijke gronden weer is gestart. De rechtbank gaat hier niet in mee. De rechtbank concludeert weliswaar dat sprake is van een ernstig en onherstelbaar vormverzuim, maar dat maakt niet dat geen sprake is geweest van een eerlijk proces. Daarbij betreft de rechtbank dat de vervalsingen aan het licht zijn gekomen en er nader onderzoek mogelijk is geweest naar de verklaringen van de kroongetuige. Dat maakt dat het verweer dat strekt tot niet-ontvankelijkheid wordt verworpen. De rechtbank gaat evenmin over tot bewijsuitsluiting. Daartoe wordt overwogen dat dat in beginsel in de rede zou liggen, maar gezien het grote belang van de strafzaak, de waarheidsvinding hier moet prevaleren boven de handhaving van de grondrechten van de verdachten en een normconform vooronderzoek.

De rechtbank stelt vervolgens vast dat ondanks de aantoonbare leugens ten aanzien van de sms'jes, onderdelen van de verklaringen van de kroongetuige wel degelijk voor het bewijs gebruikt kunnen worden. Tezamen met de belastende verklaringen van onder andere de schutter en de tussenpersoon alsmede belastend berichtenverkeer tussen de familieleden onderling komt de rechtbank tot een bewezenverklaring van moord en worden lange gevangenisstraffen opgelegd door de rechtbank. De familieleden krijgen twintig jaar, de tussenpersoon krijgt zeven jaar opgelegd.²¹

Het hof komt evenals de rechtbank tot bewezenverklaring van moord.²² De vier verdachten worden allen veroordeeld voor hun aandeel in de moord op Johan Elzinga. De belangrijkste bewijsmiddelen zijn de verklaring van de schutter uit 2012, (delen van) de verklaringen van

²⁰

²¹ ECLI:NL:RBNNE:2022:4884:4485:4486:4487

²² ECLI:GH:ARL:2024:2762:2834:2838:3402.

Wjsg

de kroongetuige en de bekennende verklaring van de vierde verdachte.²³ Naast deze drie hoofdpijlers ziet het hof nog tien (!)²⁴ punten die als steunbewijs kunnen worden aangemerkt.

Wat betreft het missen van de door de kroongetuige gemanipuleerde sms'jes oordeelt het hof echter aanzienlijk strenger dan de rechtbank.²⁵ Het hof stelt dat het onderzoek naar de authenticiteit van de sms'jes inadequaat is geweest. Doordat het onderzoek gebrekkig is geweest en bestaande twijfels over de authenticiteit niet zijn gedeeld acht het hof artikel 226g lid 3 Sv geschonden. Het hof volstaat niet met de constatering van dit onherstelbare vormverzuim. Het hof sluit om te beginnen de verklaringen van de kroongetuige tot het moment van ontmaskering van het bewijs uit.²⁶ Daarnaast past het hof strafvermindering toe.²⁷ De bewijsuitsluiting staat echter niet in de weg aan een bewezenverklaring van moord. De drie hoofdverdachten worden door het hof veroordeeld tot een gevangenisstraf van 14 jaar.²⁸

²³ Zie r.o. 4.1 en 4.2.

²⁴ Het gaat dan onder andere om het doen van een misleidende aangifte door de ex-partner van het slachtoffer, belastend telefoon sms-verkeer rond de tijd van de liquidatie en resultaten aan de hand van de ruisstrategie. Zie r.o. 4.3.

²⁵ Zie r.o. 4.2.1 -4.2.1d.

²⁶ r.o. 4.4.2.

²⁷ r.o. 4.4.3

²⁸ In beginsel acht het hof een straf van 20 jaar op zijn plaats, maar hier gaan twee jaar vanaf wegens het vormverzuim en nog eens vier jaar middels een vergelijking tussen de vi-regeling bij de veroordelingen van de kroongetuige en de schutter enerzijds en de vi-regeling ten aanzien van de verdachten in Druppel anderzijds.

3. De kritiek van het hof

De aanleiding en tegelijk het doel van het onderhavige onderzoek is om lering te trekken uit de kritiek van het hof. De kritiek is zowel in de inleiding en het vorige hoofdstuk al (kort) aan de orde geweest, maar zal in dit hoofdstuk nader worden geanalyseerd. Tekenend voor het harde oordeel van het hof is het onderstaande overweging in het arrest :

‘Bij de inzet van kroongetuigen is het (...) van extra belang dat nader aandacht wordt besteed aan zijn betrouwbaarheid. Niet voor niets is de regeling rondom kroongetuigen met extra en strikte waarborgen omgeven. Daarbij neemt het hof in overweging dat het verwijt dat hieromtrent aan politie en justitie kan worden gemaakt, ernstig is, deze ernst niet door het Openbaar Ministerie lijkt te worden ingezien en het hof niet is gebleken dat er inspanningen zijn geleverd om herhaling van soortgelijke vormverzuimen te voorkomen. Het hof onderkent het belang van de inzet van kroongetuigen om tot de berechting van zware criminaliteit over te kunnen gaan. De mogelijkheid van deze inzet wordt echter ondermijnd als daarmee niet met grote terughoudendheid wordt omgegaan en het Openbaar Ministerie – voor zover mogelijk – niet op zijn minst uitgebreid onderzoek doet naar de betrouwbaarheid van dergelijke getuigen, die immers, zeker in het geval van artikel 226k Sv-getuigen, vrijwel enkel een eigen belang hebben bij het afleggen van een getuigenverklaring. Om die reden dient er een krachtig signaal uit te gaan als sprake is van onherstelbare vormverzuimen in een dergelijk traject.’²⁹

Deze kritiek van het hof behelst kort gezegd dat het OM en de politie dusdanig tekort zijn geschoten bij het onderzoek naar de betrouwbaarheid van de kroongetuige dat de inzet van het instrument zelf hierdoor wordt ondermijnd. Het benoemt hierbij ook expliciet het feit dat het hier gaat om een 226k Sv-getuige: een zogenoemde gratiegetuige. In dit hoofdstuk zullen we beschrijven welke vormverzuim het hof vaststelt en waarom dit als dusdanig verwijtbaar wordt geacht dat hiermee de legitimiteit van het hele instrument wordt ondermijnd.

3.1 De vormverzuimen

Het hof stelt in totaal vier onherstelbare vormverzuimen vast:³⁰

- De rechter-commissaris is in strijd met artikel 226g lid 3 Sv gebrekkig en onvolledig geïnformeerd.
- De eerste kluisverklaring van de kroongetuige afgelegd op 3 oktober is in strijd met de AVR gewist.
- Een getuigenverklaring is onjuist geparafraseerd.
- Het gunstbetoon conform artikel 226g lid 4 Sv aan een getuige is niet geverbaliseerd.³¹

Wat betreft de laatste twee vormverzuimen concludeert het hof dat deze voldoende zijn gecompenseerd en zodoende volstaat het met de constatering hiervan. Ook zien beide vormverzuimen niet op de kroongetuigendeal. Voor dit onderzoek zijn die twee vormverzuimen dan ook minder relevant.³²

²⁹ r.o. 4.2.2. (correctie: betreft r.o. 4.4.2.)

³⁰ r.o. 4.4.

³¹ Deze verplichting volgt uit de wet Toezeggingen aan getuigen in strafzaken. Het gaat om een toezegging aan een andere getuige dan de kroongetuige.

³² De discussie omtrent het gunstbetoon speelt overigens wel een belangrijke rol bij de beslissing in de aanloop naar de zaak in eerste aanleg een tweede zaaksofficier op de zaak te zetten. Tezamen met de steeds vijandigere benadering van de verdachten richting de eerste zaaksofficier vormde dit de aanleiding voor het toevoegen van een tweede zaaksofficier.

De twee vormverzuimen die maken dat de kroongetuigendeal onrechtmatig is geweest zien beide in de kern op de betrouwbaarheid van de kroongetuige. Deze betrouwbaarheid zal in het stelsel van de kroongetuigenregeling al getoetst moeten worden door de rechter-commissaris en die dient hiertoe volledig en juist te worden ingelicht.

De kern van het verwijt zit dan ook in het volgens het hof gebrekkige onderzoek naar de betrouwbaarheid voorafgaand aan de totstandkoming van de kroongetuigendeal en het niet delen van twijfels die er al waren over de betrouwbaarheid van de kroongetuige met de rechter-commissaris.

Ten aanzien van de inzet van kroongetuigen is terughoudendheid het devies. Dit kwetsbare instrument mag alleen gebruikt worden wanneer voldaan is aan eisen van proportionaliteit, subsidiariteit en een uitgebreide toetsing van de betrouwbaarheid. Juist om die reden voorziet de kroongetuigenregeling in een zeer uitgebreide interne toetsing voordat een deal voorgelegd kan worden aan de rechter-commissaris. In dit geval is tevens sprake van een bijzonder type kroongetuige: (de gratiekroongetuige). Dit is een kroongetuige die een toezegging wil ontvangen ten aanzien van een strafzaak waarvoor hij al onherroepelijk veroordeeld is. De strafkorting wordt in die gevallen verkregen door een positief gratieadvies. Deze gratieverlening kan in beginsel niet meer worden teruggedraaid. Het hof komt hierdoor tot de conclusie dat een gratiegetuige 'in feite alleen iets kan winnen door het aangaan van het kroongetuigentraject' en dat er daarom nog meer behoedzaamheid en zorgvuldigheid vereist is dan bij een regulier kroongetuigentraject.³³ Overigens kan betoogd worden dat deze typering van het hof stevig is aangezet. Ten eerste zal een gratiegetuige die optreedt in zaken van georganiseerde misdaad in een zwaar en doorgaans zeer belastend beveiligingsregime terecht komen. Daarnaast kan de liggende gratiegetuige vervolgd worden voor meeneed. Desalniettemin is evident dat het strenge oordeel van het hof (deels) te verklaren is door het grote belang dat het hecht aan de betrouwbaarheidstoetsing voorafgaande aan een kroongetuigendeal in het algemeen en die van een gratie-kroongetuige in het bijzonder.

3.2 Het onderzoek naar de sms-gesprekken

Hoewel het hof in sommige passages de betrouwbaarheidstoetsing in bredere zin noemt draait het in feite primair om de gemanipuleerde sms'jes. Zoals in de vorige paragraaf is beschreven heeft het OM er een groot belang bij dat zij eventuele onwaarheden of leugenachtigheden van de kroongetuige zelf aan het licht brengen. Ten aanzien van de gemanipuleerde sms'jes stelt het hof dat dit de vraag rechtvaardigt waarom pas in zo'n laat stadium bekend is geworden dat de sms-conversatie is gemanipuleerd en of er wel adequaat onderzoek is verricht door het OM. Voor een goed begrip van het oordeel van het hof, zal in de volgende onderdelen van dit hoofdstuk worden weergegeven hoe de gesprekken zijn aangetroffen in de telefoons, hoe deze zijn onderzocht en op welke wijze het bedrog aan het licht is gekomen.

3.2.1 De sms'jes

[REDACTED]

Wjsg

³³ r.o. 3.2

[REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

3.2.2 Het onderzoek en de ontmaskering

[Redacted text block]

Wjsg

[Redacted text block]

Wjsg

[Redacted text block]

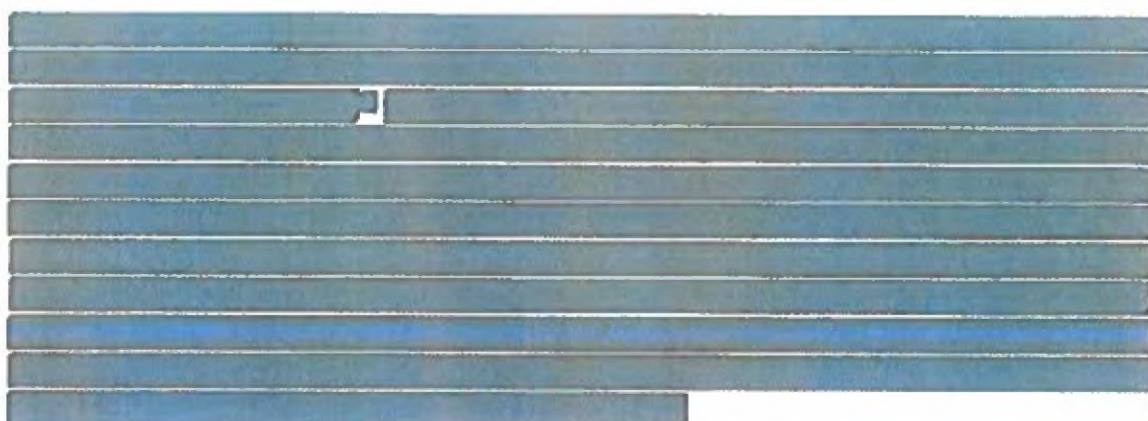
Wjsg

35 [Redacted footnote text]

36 [Redacted footnote text]

37 [Redacted footnote text]

voetnoten:
Wjsg

Wjgg;
5.1.20;
5.1.21 Woo

3.2.3 Hof: inadequaat en onvolledig onderzoek en gebrekkige informatieverstrekking aan de rechter-commissaris

Het hof stelt dat het onderzoek wat betreft de sms'jes (veel) te beperkt van aard is geweest. De TBG-medewerkers hadden de beschikking over het extractierapport maar hebben hier ten onrechte geen nader onderzoek naar gedaan. Hierbij speelt mee dat het onderzoek werd verricht door personen die deskundigheid op dit vlak ontbeerden. Het hof stelt echter dat zelfs minder deskundige TBG-medewerkers de noodzaak hadden moeten zien van nader onderzoek naar de sms-berichten. De inhoud van de berichten in combinatie met de in de telefoon aangetroffen zoekterm 'sms-berichten vinden door forensische recherche' had al in een vroeg stadium aanleiding moeten geven voor grondig nader onderzoek. Hierna wijst het hof erop dat zowel door de zaakofficier in eerste aanleg als de TBG-officier⁴¹ is toegegeven dat er in de TBG-fase twijfel is geweest over de authenticiteit van de sms'jes maar dat hierop onvoldoende is geacteerd. Het nadere onderzoek dat mede naar aanleiding van de eerste zitting van de CTC is uitgevoerd is gericht geweest op het zoeken naar bevestigingen van de verklaringen van de kroongetuige. Nu nader technisch onderzoek aan de telefoon niet heeft plaatsgevonden is falsificatie volgens het hof ten onrechte uitgebleven.⁴² Ook het onderzoek in de tactische fase is tekortgeschoten als het gaat om onderzoek naar de sms-berichten. Waar vanuit het TBG is aangegeven dat zij de harde schijf met de data uit de gegevensdragers aan het tactische team hebben gegeven voor nader onderzoek door deskundigen, is nader onderzoek naar de sms'jes achterwege gebleven. Tevens is het onbekende telefoonnummer door het tactische team abusievelijk gekoppeld aan een ex-vriendin van de verdachte. Dit getuigt niet alleen van onvolledig, maar zelfs van inadequaat onderzoek in de tactische fase, aldus het hof.⁴³

5.1.20;
5.1.21 Woo

5.1.20;
5.1.21 Woo

⁴¹ Zie paragraaf 4.1.2 voor de uitspraken van de TBG-officier. Zoals al eerder vermeld is het met de groots mogelijke terughoudendheid dat hij dit toegeeft.

⁴² r.o. 4.2.1.a.

⁴³ r.o. 4.2.1.a Overigens raakt dit formeel niet op het vormverzuim omdat dit artikel 226 lid 3 Sv als uitgangspunt neemt en dat het tactische onderzoek plaatsheeft na het inlichten van de rechter-commissaris. Voor de leerpunten van dit onderzoek is het uiteraard wel zeer relevant.

Het tweede grote kritiekpunt ziet op het onvoldoende overbrengen van de twijfels ten aanzien van de authenticiteit van de sms'jes aan de rechter-commissaris. Hier is het hof met name zeer kritisch op de rol van de TBG-officier die hiervoor de hoofdverantwoordelijkheid draagt. Ook wanneer hij persoonlijk geen twijfels had over de betrouwbaarheid van de kroongetuige, zou hij over de twijfels binnen het team op de hoogte moeten zijn geweest en had de rechter-commissaris hierover geïnformeerd moeten worden.⁴⁴

3.3 Analyse

Het oordeel van het hof is hard. Twijfels over de authenticiteit van de berichten zijn niet gedeeld met de rechter-commissaris en het onderzoek naar het berichtenverkeer door het TBG is inadequaat geweest. Om te beginnen bij het tweede aspect: welke aanwijzingen waren er op dat moment voor uitvoerig nader onderzoek?

[REDACTED]

Wjsg:

[REDACTED] Dit is niet een punt dat expliciet wordt genoemd door het hof, maar het zou kunnen dat hier op bedoeld wordt met de vaststelling dat 'de inhoud van de berichten (...) aanleiding gaf tot nader onderzoek'⁴⁵

Wjsg:

[REDACTED]

Wjsg:

[REDACTED]

In combinatie met de gevonden zoekterm over de forensische opsporing en het vinden van sms'jes had het voorgaande aanleiding moeten zijn voor een grondiger onderzoek naar de authenticiteit van de sms'jes.

Het voorgaande impliceert tevens dat ook minder deskundige medewerkers van het TBG de noodzaak voor nader onderzoek niet alleen op tactisch maar ook op technisch gebied hadden moeten inzien. Dit betekent dat ze naast de tactische inspanningen gericht op het achterhalen van de gebruiker van dit nummer [REDACTED] ook op zijn minst (technisch) onderzoek aan het extractie-rapport/de telefoon hadden moeten doen. Hierbij geldt echter wel – net als bij de twijfels die de inhoud van de berichten hadden moeten oproepen – dat rekening gehouden moet worden met *hindsight bias* of 'wijsheid achteraf'.

Wjsg:

⁴⁴ r.o 4.2.1. b.

⁴⁵ Zie r.o. 4.2.1 onder a.

⁴⁶ [REDACTED]
⁴⁷ [REDACTED]
⁴⁸ [REDACTED]

Gelakte
voetnoten:
Wjsg:

Zowel het hof als deze commissie wist van meet af aan dat de kroongetuige gesprekken had gemanipuleerd. Achteraf zullen we sterk geneigd zijn te concluderen dat we bepaalde zaken ook wel hadden gezien hoewel we dit uiteraard niet met zekerheid kunnen stellen. Ook is het belangrijk om op te merken dat het niet zonder meer voor de hand lag dat de sleutel voor de ontmaskering in het extractierapport lag. Wjsg

 Uiteraard blijft het dan zo dat gezien de eerdergenoemde omstandigheden voor de zekerheid altijd alle data nauwkeurig bestudeerd hadden moeten worden. Hierbij geldt dat bij de strengheid van het hof zal hebben meegespeeld dat wanneer iemand de moeite had genomen een blik te werpen op het extractierapport het bedrog snel aan het licht zou zijn gekomen. Om de manipulatie te achterhalen was achteraf gezien geen gespecialiseerde kennis of deskundigheid vereist.

Het hof plaatst het voorgaande ook sterk in de sleutel van het draagvlak voor de inzet van kroongetuigen. De kroongetuigenregeling kent een uitvoerige procedure waarbij de toetsing van de rechter-commissaris het sluitstuk vormt. Deze procedure heeft – mede – als doel om de integriteit van de opsporing te waarborgen.⁵⁰ Het hof tilt daarom zwaar aan het gebrekkige onderzoek aan de sms'jes en het niet delen van twijfels omtrent de authenticiteit hiervan met de rechter-commissaris. Dit klemmt te meer nu de rechter-commissaris expliciet verwijst naar de sms'jes in zijn beschikking waarin hij de rechtmatigheid van de deal beoordeelt. De rechter-commissaris presenteert volgens het hof het aangeleverde berichtenverkeer als objectief (en daarmee) substantieel ondersteunend voor de betrouwbaarheid van de kroongetuige. Hiermee heeft het berichtenverkeer een doorslaggevende rol gespeeld bij het oordeel van de rechter-commissaris over de betrouwbaarheid van de kroongetuige.⁵¹ Zo gezien heeft het OM door inadequaat onderzoek en het niet delen van twijfels ten aanzien van de betrouwbaarheid de rechter-commissaris belemmerd in diens taak om de integriteit van de opsporing te waarborgen. Hiermee wordt naar het oordeel van het hof het draagvlak voor de inzet van kroongetuigen ondermijnd.

Het hof heeft voorts aandacht voor het feit dat het hier gaat om een gratie-kroongetuige.⁵² Deze heeft immers in de woorden van het hof 'enkel wat te winnen'. Waarschijnlijk doelt het hof hier op de strafkorting die in tegenstelling tot de situatie bij een reguliere kroongetuige niet afhankelijk is van een toekomstige afdoening in de eigen strafzaak. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het beveiligingsregime in principe niet per definitie anders is voor een gratiegetuige afgezet tegen een reguliere kroongetuige. Dat is afhankelijk van het karakter van de groep waartegen hij zijn verklaringen aflegt. In die zin heeft ook een gratiegetuige in

 Wjsg:

⁵⁰ Zie ook r.o. 4.2.1 onder b waar het hof dit expliciet benoemt.

⁵¹ r.o.4.2.1.b.

⁵² Zie ook paragraaf 3.2

de regel doorgaans niet 'enkel wat te winnen'.³³ De redenering van het hof is verder echter helder. Het feit dat bij een gratiegetuige op het moment van een akkoord van de rechter-commissaris de buit praktisch gezien al min of meer binnen is, vormt een aanleiding voor een extra indringende toetsing van de betrouwbaarheid. Het is echter een ander aspect dat samenhangt met de status van een 226k-getuige dat relevant is voor de indringendheid van het verificatie en falsificatieproces in de heimelijke fase. Waar bij een regulier kroongetuigentraject het probleem vaak zit in een gebrek aan beschikbare informatie om de verklaringen aan te toetsen, zal dit bij een gratiegetuige in de regel anders zijn.³⁴ Meestal zal er dan immers een procesdossier zijn uit de oorspronkelijke strafzaak tegen de kroongetuige (en eventueel al afgestrafte medeverdachten) alsmede uitgebreide mediaberichtgeving waaraan de verklaringen getoetst kunnen worden. Hierbij speelt echter ook een probleem. De kroongetuige kent dat procesdossier doorgaans en kan zijn verklaringen hierop aanpassen. De verdediging van de medeverdachten zal hier ook veelvuldig op wijzen in zaken met gratiegetuigen.³⁵

Tegen de achtergrond van het voorgaande is het bij het verificatie- en falsificatie-proces in de heimelijke fase van een gratiegetuige van extra groot belang om bevestiging van de verklaringen van de kroongetuige te vinden die op meer zien, dan dat die overeenkomen met informatie uit het procesdossier of uit openbare bronnen. In Druppel waren de sms-gesprekken nou juist een voorbeeld van een dergelijke bevestiging.³⁶ Het is ook daarom dat in het verzoek van de TBG-officier aan zowel de CTC als de rechter-commissaris gewicht wordt toegekend aan de inhoud van de sms-berichten. In het verlengde daarvan worden de sms'jes in het bijzonder genoemd in de beschikking van de rechter-commissaris.

³³ In Druppel kan overigens betoogd worden dat ook op dit vlak extra kritisch naar de kroongetuige had moeten worden gekeken nu de personen waarover hij belastende verklaringen heeft afgelegd niet tot het zware criminele milieu behoren. In die zin had hij minder te verliezen dan de gemiddelde kroongetuige. Dit heeft echter niet te maken met het feit dat hij een gratie-getuige is.

³⁴ We hebben het dan gemakshalve over een gratie-getuige die verklaart over hetzelfde feitencomplex als waarvoor hij zelf onherroepelijk is afgestraft.

³⁵ Zie voor een bekend voorbeeld van deze problematiek de deal met [REDACTED] speelde ook hier expliciet het probleem dat hij al kennis had van het dossier.

³⁶ [REDACTED]

wjsg;

wjsg;

4. Bevindingen, verklaringen en aanbevelingen

In dit hoofdstuk staan de bevindingen van het door de commissie uitgevoerde dossieronderzoek en de gehouden interviews centraal. Eerst zal worden toegelicht op welke wijze de commissie tot die bevindingen is gekomen (par. 4.1). Op basis van het dossieronderzoek en de interviews heeft de commissie vier hoofdthema's geïdentificeerd. De bevindingen en daarvoor gevonden verklaringen zullen vervolgens in dit hoofdstuk aan de hand van deze vier hoofdthema's worden weergegeven. Het gaat om: overgang TBG naar tactiek (paragraaf 4.2, ervaring, kennis en expertise (paragraaf 4.3), kwaliteit, reflectie en doorlooptijd (paragraaf 4.4) en leiderschap en regie (paragraaf 4.5). De bevindingen en verklaringen die raken aan deze vier hoofdthema's, brengen de commissie tot vier, overkoepelende, kernaanbevelingen die, tot slot, in paragraaf 4.6 worden beschreven.

4.1 Het dossieronderzoek en de interviews

Het doel van dit deel van het door de commissie uitgevoerde onderzoek is het verkrijgen van inzicht in de feiten om op basis daarvan te reflecteren op gemaakte keuzes en bijbehorende afwegingen. Dat betekent dat het hoofddoel niet een normatief oordeel over goed en fout behelst, maar het vinden van verklaringen voor de gebeurtenissen als basis voor realistische en haalbare verbeterpunten. Daarom is ervoor gekozen om in aanvulling op het dossieronderzoek interviews af te nemen.

De commissie is van start gegaan met dossieronderzoek. Het gaat dan onder andere om de processtukken⁵⁷ maar bijvoorbeeld ook een tijdlijn opgesteld ten behoeve van de rechercheofficier en een interne evaluatie van het Parket Noord-Nederland.⁵⁸ Vervolgens hebben twee interviewrondes plaatsgevonden.

5.1.2e en
5.1.2i

Indachtig de opdracht van deze commissie is de geïnterviewden te kennen gegeven dat eventuele aanbevelingen en reflecties anoniem, dat wil zeggen zonder dat namen worden genoemd en zonder het opnemen van citaten, in dit rapport worden weergegeven.

De voor de interviews gehanteerde gespreksleidraad is ontleend aan de analyse van het arrest van het gerechtshof, aangevuld door bevindingen van het dossieronderzoek. Deze leidraad heeft de rode draad gevormd bij de eerste ronde interviews en zag er als volgt uit:

- Wat was de rol van de respondent bij het onderzoek en in welke fase was die betrokken?
- Wat is in de beleving van de respondent het belangrijkste thema?
- Door wie en onder wiens verantwoordelijkheid zijn beslissingen genomen?
- Wat waren de dilemma's? Hoe is daarmee omgegaan? En wat zijn de afwegingen geweest?
- Op welke wijze heeft de verslaglegging plaatsgevonden?
- Op welke wijze is de overdracht tussen de heimelijke fase en tactiek geborgd?

⁵⁷ Deze omvatten naast de arresten onder andere het procesdossier, maar bijvoorbeeld ook het extractierapport van de gsm-gesprekken (zowel sms als whatsapp). Voor een volledig overzicht van de geraadpleegde processtukken zie Bijlage II.

⁵⁸ Voor een volledig overzicht van de geraadpleegde stukken zie Bijlage II

⁵⁹ Zie Bijlage III voor een overzicht van geïnterviewde personen en de hoedanigheid van die betrokkenheid.

- Was er een reflectiemoment georganiseerd en zo ja, op welke wijze werd hier invulling aan gegeven? Zou (de respondent) bepaalde dingen achteraf anders hebben gedaan?
- Wat is er goed gegaan en welke aspecten zouden anders of beter kunnen? Wat is daarvoor nodig aan randvoorwaarden?
- Wat zijn voorspelbare belemmeringen voor de aanbevelingen?

Om de bevindingen, verklaringen en aanbevelingen die zijn gevolgd uit het dossieronderzoek en de eerste ronde interviews te optimaliseren, is er een tweede ronde interviews afgenomen bij medewerkers van het OM met ruime ervaring in kroongetuigentrajecten. Het gaat dan om onder andere een rechercheofficier, TBG-officiëren en zaaksofficiëren die betrokken zijn geweest bij (grote) kroongetuigentrajecten/zaken.⁴⁰

Om de gespreksagenda voor de tweede ronde te bepalen heeft de commissie allereerst op basis van het dossieronderzoek en de input van de eerste ronde interviews de eerdergenoemde vier hoofdthema's vastgesteld: (1) overgang TBG naar tactiek; (2) ervaring, kennis en expertise; (3) kwaliteit, reflectie en doorlooptijd en; (4) leiderschap en regie. Het voorgaande heeft geleid tot onderstaande gespreksagenda voor de tweede ronde interviews:

- Welke mate van betrokkenheid dient de leiding van een Parket of Eenheid hebben bij een kroongetuigentraject?
- Wie voert de regie over een kroongetuigenzaak? Wat is de rol van de TBG-OvJ?
- Welke ervaring, kennis en expertise is vereist om een kroongetuigenzaak tot een goed einde te brengen?
- Welke stappen dienen doorlopen te worden bij de verificatie en falsificatie in de TBG-fase?
- Hoe dient de overdacht tussen TBG en tactiek plaats te vinden en welk onderzoek dient nog gedaan te worden in de tactische fase?
- Hoe organiseer je tegenspraak en reflectie (kwaliteit)?
- Hoelang zou een dealtraject idealiter mogen duren?
- Wat zijn eventuele aanbevelingen ter verbetering?

In de volgende paragrafen zullen de bevindingen en verklaringen van de commissie worden uiteengezet, zoals die zijn voortgevloeid uit het dossieronderzoek en de twee rondes met interviews. Dat zal in de volgende vier paragrafen (par. 4.2-4.5) gebeuren aan de hand van de voornoemde vier hoofdthema's. In de slotparagraaf (4.6) komt de commissie tot vier (kern)aanbevelingen.

4.2 Overgang TBG naar tactiek

W189
5.1.21

⁴⁰ Zie Bijlage IV voor een overzicht van geïnterviewde personen in ronde twee.

[REDACTED]

Wjsg
5.1.21

[REDACTED]

Wjsg
5.1.21

[REDACTED]

Wjsg
5.1.21

[REDACTED]

Wjsg
5.1.21

Er is door politie en het OM onvoldoende onderkend dat de sms'jes mogelijk gemanipuleerd konden zijn door de kroongetuige. De verklaringen op zitting hierover door de zaaksofficier en de TBG-officier zijn niet eenduidig. Hierdoor is bij het hof op zijn minst genomen de indruk gewekt dat relevante informatie niet is gedeeld met de rechter-commissaris. Dit is mede redengevend geweest voor het harde oordeel van het hof.

Het is de commissie voorts opgevallen dat de zaaksofficier in verschillende fasen een rol heeft gespeeld in het onderzoek naar de Zwembadmoord. Zij was de zaaksofficier in het [REDACTED]

Wjsg
5.1.2e

[REDACTED] en heeft daarna ook als zaaksofficier opgetreden in het TGO-Druppel.

Daarbij is er niet door collega's binnen het OM met expertise in kroongetuigentrajecten meegekeken in het TBG-traject en/of in het tactische traject. Er is niet gebruikt gemaakt van een *twinning model* (of: vierogenprincipe), waarbij een ervaren officier werd gekoppeld aan de betrokken officier in de verschillende fasen.

Het lijkt er ten slotte op dat de instelling van nagenoeg alle betrokkenen – ook bij de CTC – vooral erop leek te zijn gericht een succes te maken van het traject. Er werd vooral gezocht naar haakjes voor vervolgonderzoek, waardoor de aandacht wat minder uitging naar falsificatie.

Een belangrijke verklaring voor de voornoemde bevindingen zou kunnen zijn dat in de TBG-fase wordt gewerkt in de heimelijkheid. De betrokkenen houden het (met reden) klein en zijn niet snel geneigd om hulp te zoeken, omdat de veiligheid van de getuige en de afscherming daarmee in het geding kunnen komen. Daardoor ontstaat het gevaar dat het team (de teams)

⁴¹ Zie over deze bewuste keuze van de zaaksofficier paragraaf 4.3.

in zichzelf gekeerd raak(t)(en) en terughoudend is/zijn in het betrekken van de buitenwereld. Het kritisch vermogen neemt daardoor af.

Er was tevens sprake van een gebrek aan kennis en expertise binnen TBG. [REDACTED] en hadden zodoende veel minder (actuele) expertise ten aanzien van tactisch onderzoek. Ook misten zij technische deskundigheid, hadden ze geen ervaring met kroongetuigentrajecten en werkten zij in een klein team. Voorts lijkt er onvoldoende bewustzijn te zijn geweest hoe groot het belang is om in elk geval alle mogelijke onderzoeksmogelijkheden uit te lopen, ook in de heimelijke fase. In die zin werd de taak in de heimelijke fase beperkt opgevat.

5.1.2e

[REDACTED]

Wjsg
5.1.2i

De conclusie is dat in het kroongetuigentraject door een onvoldoende adequate overdracht misverstanden en/of onduidelijkheden zijn ontstaan over hetgeen in de heimelijke fase aan onderzoekshandelingen is verricht (in het bijzonder ten aanzien van de verificatie en falsificatie van de sms'jes) en hetgeen in de tactische fase nog (opnieuw) diende te gebeuren. Dit lijkt te maken te hebben gehad met een combinatie van onvoldoende kennis en expertise over de gang van zaken in een kroongetuigentraject, het onvoldoende organiseren van goede overdracht en tegenspraak en de wens het traject een succes te laten worden. Een rol heeft daarbij ook gespeeld dat de zaaksofficier in verschillende fases betrokken is geweest en, in algemene zin, werd vertrouwd op de keuzes van officieren met veel ervaring (maar buiten kroongetuigentrajecten). Deze aspecten, die er dus aan hebben bijdragen dat de overgang van TBG naar de tactische fase tekortkomingen kende, komen deels ook terug in de volgende paragrafen.

4.3 Ervaring, kennis en expertise

[REDACTED]

Wjsg
5.1.2i

[REDACTED]

Wjsg
5.1.2i

⁶² Dit concluderen we op basis van de tweede ronde interviews.

[REDACTED]

Wjsg
5.1.21

[REDACTED]

Wjsg
5.1.21

Met externe bijstand en met een duidelijk en eenduidig handelingskader zouden wellicht andere keuzes zijn gemaakt. De commissie acht het gelet op deze bevindingen en verklaringen dan ook van belang dat een dergelijk kader wordt ontwikkeld en bij zaken als de onderhavige externe bijstand wordt gevraagd.

4.4 Kwaliteit⁴⁴, reflectie en doorlooptijd

Op het punt van kwaliteit en reflectie constateert de commissie dat binnen het traject te weinig gebruik is gemaakt van kwaliteitsinstrumenten. Er is in het hele traject (van onderhandeling van de deal tot behandeling in hoger beroep) door het OM en de politie bijna niet gereflecteerd of tegenspraak georganiseerd.

Hoewel naar aanleiding van gerechtelijke dwalingen in het verleden (o.a. de Schiedammerparkmoord) er binnen het OM en de politie veel meer aandacht is gekomen voor tegenspraak en het voorkomen van tunnelvisie, zijn de investeringen die daarvoor zijn gedaan in deze zaak niet terug te zien.

⁴³ Denk hierbij aan Passage waar er veel discussie is geweest over financiële afspraken in de getuigenbescherming en transparantie daarover. In Marengo gaat het vervolgens juist over de vraag of de kroongetuige en diens naasten wel voldoende beschermd kunnen worden. In de meest recente kroongetuigendeal (Eftermid) speelt (momenteel) weer een heel andere kwestie; de suggestie is gewekt dat de kroongetuige gepusht is door een zware crimineel om in zee te gaan met justitie. Dit zijn maar enkele voorbeelden, maar het illustreert de noodzaak om per kroongetuigendeal heel nauwkeurig in beeld te brengen wat in deze specifieke casus de risico's zijn.

⁴⁴ Kwaliteit wordt van expertise onderscheiden door het meer te zoeken in kwaliteitsinstrumenten (tegenspraak, reflectie, bemensing) en dus met minder nadruk op de persoonlijke kwaliteiten/expertise van het individu. Het gaat dus hier nadrukkelijk om hoe je kwaliteit als OM-organisatie organiseert om een zaak goed af te doen.

De commissie geeft een aantal voorbeelden hiervan. [REDACTED]

5.1.2e

[REDACTED] Daarnaast is onvoldoende gereflecteerd op de wijze waarop is geverifieerd en gefalsificeerd. Ook is niet gezien of in de zaak voldoende expertise betrokken was, zowel aan de kant van politie en OM als aan de kant van de verdediging en de rechtspraak. Er is geen gebruik gemaakt van een *twinning model*. Daarnaast is evenmin de vraag gesteld wie, wanneer en waarover binnen het parket zou moeten worden geïnformeerd. Bij het requisitoir in eerste aanleg is ten slotte onvoldoende rekening gehouden met hoe de stellingname in het requisitoir wat betreft de betrouwbaarheid van de kroongetuige zou kunnen worden uitgelegd. In het requisitoir is tot uitdrukking gebracht dat er sinds het begin al enige twijfel over de authenticiteit van de sms-berichten is geweest. Dit is niet in lijn met de lezing van de TBG-officier en geeft mede aanleiding tot het strenge oordeel van het hof.⁶⁵

Ten aanzien van de doorlooptijd stelt de commissie vast dat de onderhandelingen over de deal lang hebben geduurd. Een factor is in dit geval, naast de eerdergenoemde oorzaken, ook de discussie over de strafkorting geweest.⁶⁶ Uiteindelijk heeft die ongeveer zes maanden geduurd. Daarmee heeft ook die discussie bijgedragen aan de lange doorlooptijd. Tussen het eerste gesprek en de deal bij de rechter-commissaris zaten 4 jaren en 8 maanden. Over het algemeen bedraagt de looptijd van kroongetuigetrajecten 9 tot 12 maanden, [REDACTED]

5.1.2c

[REDACTED]

5.1.2i

[REDACTED]. Tevens is het de commissie opgevallen dat niet goed is bijgehouden welke stappen er precies zijn gezet en wat de afwegingen daarbij zijn geweest. Bij de onderhavige evaluatie is het niet altijd eenvoudig geweest tot een reconstructie te komen.

De lange doorlooptijd heeft te maken met een gebrek aan expertise bij de verschillende partijen, maar ook met een gebrek aan sturing op kwaliteit, het proces, de inzet van kwaliteitsinstrumenten. Zo hebben ook de vele personele wisselingen bij zowel het OM als de politie waarschijnlijk bijgedragen aan de lange doorlooptijd van het traject.

Het komt de commissie dan ook voor dat er meer gereflecteerd en gestuurd had kunnen en moeten worden op de inhoudelijke keuzes die gemaakt zijn en of het proces voldoende voortvarend werd doorlopen. Daarnaast zou (organisatorisch) gewaarborgd moeten zijn dat in het gehele traject belangrijke randvoorwaarden gelden: is er voldoende expertise, voldoet

⁶⁵ In hoger beroep heeft de AG de uitlatingen van de zaaksofficier in het requisitoir in eerste aanleg proberen te nuanceren door te stellen dat met 'authenticiteit van de sms'jes' slechts bedoeld werd op het feit dat het telefoonnummer niet gekoppeld kon worden aan de verdachte. Deze nuancering is echter genegeerd door het hof.

⁶⁶ Zie ook paragraaf 2.3.

⁶⁷ [REDACTED]

5.1.2c

de mate van tegenspraak, is er ruimte voor reflectie en wordt er voldoende adequaat gejournaliseerd. Het organiseren van reflectie alsook het borgen van de kwaliteit in bredere zin dient in de eerste plaats op het niveau van het parket te gebeuren. Dat kan, tegen de achtergrond dat niet in alle parketten veel expertise bestaat op het terrein van kroongetuigentrajecten, door dit voor te schrijven in een handelingskader. Op de mate van reflectie en de sturing daarop dient voorts voldoende te worden toegezien door de leidinggevendenden van het parket.

4.5 Leiderschap en regie

[Redacted text block]

Wjsg
5.1.21

[Redacted text block]

Wjsg
5.1.21

Voor deze bevindingen ziet de commissie de volgende verklaringen. Zo kan om te beginnen worden vastgesteld dat de leidinggevendenden van het parket primair zijn georiënteerd op de bestuurlijke taken, personele en organisatorische kwesties. Gevolg daarvan is dat de leidinggevendenden van het parket veel minder betrokken zijn bij en gericht zijn op de inhoud van zaken. In dat opzicht wordt veel verantwoordelijkheid voor de inhoud van de zaken gelegd bij een rechercheofficier. Qua besluitvorming komt de hoofdofficier van justitie in het hele traject slechts zijdelings in beeld. Er moet een handtekening onder de aanvraag naar de CTC, en (bij aanvang van het traject) toestemming om de onderhandelingen in te gaan, maar daar blijft het bij.

Een wezenlijke rol speelt voorts dat er (in ieder geval met de kennis van achteraf) onvoldoende gemeenschappelijk besef was dat dit een heel gevoelige zaak betrof. De deal leek overzichtelijk: de verdachten waren geen criminelen uit het zwaardere misdaad segment en er waren geen ingewikkelde veiligheidsissues. Artikel 226k Sv was nog niet een binnen het OM bekend gevoelig item, omdat eerdere (negatieve) ervaringen beperkt waren. Dat leidde er wellicht toe dat gevoeligheden over het hoofd werden gezien: een getuige die heel lang zijn

⁶⁸ De leiding van het Parket Noord-Nederland bestond destijds uit: Hoofdofficier van Justitie, plv Hoofdofficier van Justitie en een Directeur Bedrijfsvoering. De rechercheofficier van justitie was formeel geen onderdeel van de parketleiding maar sloot, in het kader van opleiding, wel vaak aan bij het overleg van de parketleiding.

mond had gehouden en daardoor alle kans had gehad om kennis tot zich te nemen, in het bijzonder op basis van de afgeronde strafzaak waarin hij zelf was veroordeeld; en de omstandigheid dat de door hem belaste verdachten veel te verliezen hadden. De getuige zelf had daarentegen, zeker gezien het beperkte veiligheidsaspect, juist veel minder te verliezen.⁶⁹

De gang van zaken is wat de commissie betreft goed verklaarbaar vanuit de wijze waarop parketten doorgaans zijn georganiseerd in combinatie met de onderschatting van de gevoeligheid van de zaak, welke onderschatting de commissie ook niet geheel onbegrijpelijk voorkomt. De commissie ziet geen aanleiding om wijzigingen aan te brengen in de organisatie van een parket en de bestaande informatie- en verantwoordingslijnen. Ook ziet de commissie op zichzelf geen probleem bij een hoofdofficier die meer op afstand staat, mits de hoofdofficier wel voldoende op de hoogte is om zijn verantwoordelijkheid als hoofdofficier voor gevoelige trajecten binnen het eigen parket te kunnen dragen. Daar moet dan wel tegenover staan dat zaken als deze als gevoelig worden aangemerkt en dat dan op andere wijze wordt voorzien in een overkoepelende regiefunctie.

4.6. Aanbevelingen

Op basis van de hiervoor beschreven bevindingen en verklaringen ten aanzien van de vier hoofdthema's komt de commissie tot een viertal concrete aanbevelingen:

1. Onderken dat een deal met een kroongetuige bijna nooit voorkomt in Nederland en iedere kroongetuigedeal zijn eigen bijzonderheden kent. Door procesmatige sturing te combineren met de inbreng van kennis en ervaring uit andere parketten, kan het OM beter anticiperen en reageren op risico's en de slagingskansen van een gevoelige traject, zoals een kroongetuigetraject, aanzienlijk vergroten. Hetzelfde zal gelden voor andere gevoelige trajecten, waarin eveneens grote afbreukrisico spelen, zoals bij de inzet van een criminele burgerinfiltrant of politieke infiltratie.
2. Zorg ervoor dat het Protocol Bijzondere Getuigen wordt geactualiseerd en aangevuld. Actualisering van het Protocol Bijzondere Getuigen biedt de mogelijkheid om de ontwikkelingen en ervaringen van de afgelopen tien jaar te verwerken (denk aan de wijze waarop de kluisverklaringen worden afgenomen, uitgewerkt en vastgelegd, de wijze (en het moment) waarop de rechter-commissaris wordt geïnformeerd, de werkafspraken OM-ZM in bijzondere getuigetrajecten, [REDACTED] etc.). Aanvulling ziet op de (wat de commissie betreft verplichte) inbreng van externe kennis en expertise in het dealtraject/heimelijke fase, alsmede op de fase ná het sluiten van de deal: de tactische fase. Neem in dit protocol verplichte processtappen op die doorlopen moeten worden, tot en met een verplichte (eind)evaluatie van elk kroongetuigetraject. Juist omdat een deal met een kroongetuige bijna nooit voorkomt is het trekken van lessen uit iedere zaak van groot belang voor het borgen van kennis en ervaring. Door het protocol te actualiseren en aan te vullen, versterkt het OM de kwaliteit, consistentie en naleving van de werkwijzen omtrent kroongetuigenzaken. Dit zal niet alleen de operationele efficiëntie verbeteren, maar ook bijdragen aan een betere risicobeheersing en compliance.
3. Om een consistente en effectieve uitvoering van het gehele KG-traject (van heimelijke fase tot en met de strafzaak waarin de kroongetuige wordt ingebracht) te waarborgen, is het noodzakelijk om regie te voeren door het aanstellen van een regisseur. Deze rol is essentieel om overzicht te behouden en te sturen op alle processtappen, risico's van gefragmenteerde

⁶⁹ Zie ook paragraaf 3.4.

aanpak te beheersen en een integrale aanpak te garanderen. Bijvoorbeeld door een vrijgemaakte regisseur van buiten het eigen parket die verantwoording aflegt aan de hoofdofficier en de rechercheofficier en die tevens als contactpersoon optreedt richting de CTC. De regisseur is een toegadragder die ervaring heeft met het doen van complexe soortgelijke zaken. De regisseur dient erop toe te zien dat:

- alle processtappen (zoals omschreven in het protocol bijzondere getuigen) worden doorlopen;
- expertise van buiten het parket (en de eigen politieorganisatie) wordt ingevlogen en geborgd blijft;
- lokale kennis en (politie)capaciteit geborgd is en blijft, ook in hoger beroep.
- er voortgangsccontrole is en het deal- of heimelijke traject binnen een vaste termijn wordt afgerond;⁷⁰
- gedurende het traject kwaliteitsinstrumenten worden ingezet (waaronder reflectie en tegenspraak);
- er deugdelijk wordt gejournaliseerd;
- de overdracht van de heimelijke fase naar de tactische fase expliciet georganiseerd wordt, volledig is en op schrift vastgelegd wordt;
- de communicatie en informatievoorziening naar externen (die plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van de bevoegde functionaris(sen)), zoals de rechter-commissaris en CTC, volledig is.

4. Om complexe KG-trajecten met succes te realiseren, is het van belang om snel en effectief te kunnen beschikken over expertise en regiecapaciteit. De commissie stelt voor om een poule van procesregisseurs en landelijke experts (bijv. bij het LP) in te richten. Deze kunnen flexibel ingezet worden om bijstand te verlenen.

5. Om de bovenstaande aanbevelingen effectief en duurzaam te implementeren, is het essentieel om de aanbevelingen verder uit te werken. De commissie adviseert het College om een werkgroep in te stellen die zich richt op de invulling, inrichting, formatieve eisen, benodigde middelen en mandaten. Deze werkgroep dient multidisciplinair van aard te zijn met vertegenwoordigers van relevante parketten, politie en indien nodig externe experts. De commissie adviseert de werkgroep om ook de verbinding te leggen met [redacted] kroongetuigentrajecten. Geadviseerd wordt om de werkgroep in lijn met de aanbevelingen van de commissie de opdracht te geven om de volgende aspecten uit te werken:

5.1.2c

- Invulling: wat zijn de precieze taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de procesregisseur en de andere betrokkenen die in de aanbevelingen beschreven worden?
- Inrichting: hoe kunnen de processen, structuren en werkwijzen omtrent KG-zaken verder geprofessionaliseerd worden?
- Formatief: welke personele capaciteit is nodig voor uitvoering van de aanbevelingen?
- Middelen: welke financiële, technische en organisatorische middelen zijn vereist?

De commissie adviseert om de werkgroep te vragen een concreet plan van aanpak op te stellen, inclusief een tijdspad, kostenraming en risicoanalyse.

Bijlage I

Instellingsbesluit en onderzoeksopdracht van de commissie die onderzoek doet naar de inzet van de kroongetuige in de Zwembadmoord.

Aanleiding

[REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

[REDACTED]

Wjsg

De rechtbank oordeelde in het veroordelend vonnis dat dit een ernstig vormverzuim is, dat niet meer kan worden hersteld. Dat leidde er volgens de rechtbank in dit geval echter niet toe dat de officier van justitie niet-ontvankelijk wordt verklaard of dat de verklaringen van de kroongetuige helemaal worden uitgesloten van het bewijs. De rechtbank oordeelde dat in deze zaak, waar het gaat om een zeer zwaar strafbaar feit, waarbij de rechtsorde ernstig is geschokt, en waar ook rekening moet worden gehouden met de belangen van de nabestaanden, de waarheidsvinding voorop moet staan, en niet de nalatigheid van politie en justitie.

De verdachten zijn in hoger beroep gegaan tegen hun straf.

Het hof heeft in hoger beroep niet tot niet-ontvankelijkheid geoordeeld, maar de kroongetulgedeelte onrechtmatig verklaard. Het hof heeft geoordeeld dat door verwijtbaar handelen van politie en justitie de rechter-commissaris is belemmerd in het uitoefenen van de cruciale toetsingsmogelijkheid uit art. 226g lid 3 Sv. Deze schending van artikel 226g lid 3 Sv wordt als een (onherstelbaar) ernstig verzuim aangemerkt. Dit

onrechtmatige handelen maakt dat de verklaringen die de kroongetuige in het kader van de kroongetuigeovereenkomst heeft afgelegd en die door de kroongetuigeovereenkomst beschikbaar zijn gekomen voor het onderzoek, als onrechtmatig verkregen moeten worden beschouwd. Het frauderen van de kroongetuige bleek volgens het hof uiteindelijk relatief eenvoudig vast te stellen. Het hof oordeelt dat de politie en het OM meer en beter onderzoek hadden moeten doen naar die berichten, voordat de rechter-commissaris om toestemming voor de kroongetuigedeal werd gevraagd. Daarnaast oordeelde het hof dat de fouten voldoende op een andere manier konden worden gecompenseerd, namelijk door gedeeltelijke bewijsuitsluiting en strafvermindering. Het hof stelt dat er sprake is geweest van een eerlijk proces.

Doel van het onderzoek

De kritiek van het hof over de inzet van de kroongetuige trekt het OM zich aan en wil hier lering uit trekken. De deal met de kroongetuige in deze zaak dateert van een aantal jaren geleden. In de afgelopen jaren zijn al diverse stappen gezet om het kroongetuigentraject verder te professionaliseren.

In aanvulling daarop zal in opdracht van het College van procureurs-generaal de commissie onderzoek doen naar de gang van zaken rondom de inzet van de kroongetuige in deze zaak.

Samenstelling commissie

De commissie bestaat uit:

-
-
-
-
-

5.1.2.e

Opdracht aan de commissie

Het College van procureurs-generaal heeft de commissie gevraagd een rapport uit te brengen op basis van een intern onderzoek door het verrichten van dossieronderzoek en het verrichten van interviews met de betrokken collega's van OM en politie. Met het rapport wordt teruggekeken op de gang van zaken rond het kroongetuigetraject in de Zwembadmoord en het biedt de gelegenheid hier voor de toekomst lessen uit te trekken. Daartoe bevat het rapport ook aanbevelingen. De overwegingen van het Hof in de arresten (parketnummers 21-000039-23, 21-005686-22, 21-005639-22 en 21-000127-23) terzake de kroongetuigedeal worden uitdrukkelijk in het onderzoek betrokken.

N.B. De commissie heeft niet als opdracht om een normatief oordeel (goed of fout) te vellen over de inzet van de kroongetuige in deze zaak.

Werkwijze van de commissie

De commissie kan zich binnen het kader van haar opdracht rechtstreeks wenden tot alle instanties en personen die aan het uitvoeren van haar taak een bijdrage kunnen leveren. De leden van de commissie krijgen toegang tot alle informatie van het OM die zij nodig hebben om hun opdracht te vervullen.

Rapportage

Indien daartoe aanleiding bestaat brengt de commissie tussentijds verslag uit aan de opdrachtgever.

De concept-eindrapportage wordt door de commissie aan de opdrachtgever voorgelegd met het verzoek om eventuele feitelijke onjuistheden en/of omissies aan te geven. Onderdelen van de eindrapportage worden in het kader van hoor en wederhoor

voorgelegd aan de partijen die aan het onderzoek hebben meegewerkt met het verzoek tot geheimhouding.

Duur onderzoek

Het College heeft eerder in een persbericht d.d. 16-05-2024 bekend gemaakt dat het onderzoek binnen enkele maanden zou zijn afgerond. Gelet op de benodigde tijd voor de voorbereidingen van het onderzoek, het aantal interviews, de zomervakantie en de tijd, die genoemd is met het schrijven van het rapport wordt er naar gestreefd het rapport op 1 oktober 2024 op te leveren. De commissie wordt uiterlijk vier weken na oplevering van haar rapport ontbonden.

Organisatie van de commissie

Opdrachtgever

Het College van procureurs-generaal is opdrachtgever.

Onafhankelijkheid

De commissie is onafhankelijk.

Gehheimhouding

De leden van de commissie, de algemeen secretarissen en overige personen die de commissie ondersteunen zijn, behoudens het onderzoeksrapport, verplicht tot geheimhouding van de gegevens die zij in het kader van het onderzoek ontvangen. De geheimhouding is niet van toepassing op gegevens en inlichtingen die reeds op andere wijze zijn openbaar gemaakt.

Communicatie

Gedurende het onderzoek doet de commissie geen nadere mededelingen dan na afstemming met de opdrachtgever.

Ondersteuning

De commissie wordt bijgestaan door twee algemeen secretarissen.

De commissie wordt daarnaast bijgestaan door een externe (inhoudelijk/proces) adviseur. Deze adviseur neemt waar nodig en op verzoek van het OM deel aan de commissievergaderingen, voert waar nodig en op verzoek van het OM voorbesprekingen met voorzitter/secretaris van de commissie, geeft op verzoek van de commissie advies over het onderzoeksproces en het schrijfproces en reviewt conceptversies van het rapport.

De commissie kan zich voorts laten ondersteunen door personen en instanties die zij nodig acht.

Openbaarheid van het rapport en de onderliggende stukken

De inhoud van het rapport blijft de verantwoordelijkheid van de commissie. Het onderzoeksrapport wordt niet openbaar. De opdrachtgever zal een samenvatting van het rapport en de aanbevelingen openbaar maken. Het archief van de commissie wordt uiterlijk vier weken na publicatie van het rapport overgedragen aan het OM. Op (delen van) het archief kunnen beperkingen gelden in verband met vertrouwelijkheid en toegankelijkheid.

Vergoedingsregeling van de commissie

De externe commissieleden ontvangen een uurtarief gebaseerd op Schaal 18 (Cao Rijk, Handleiding Overheidstarieven 2024), 139 euro exclusief BTW.

Indien van toepassing kan er BTW gerekend worden. Zie paragraaf 1.4 van de Handleiding Overheidstarieven 2024 voor de toepassing van het BTW-regime.

De commissieleden kunnen de vergoeding van de kosten indienen door middel van digitale invulling van een declaratieformulier dat door het Parket-Generaal is opgesteld. Deze opgave wordt gecontroleerd door de secretaris van de commissie en vervolgens verstuurd aan en beoordeeld door de verantwoordelijke Controlleur(s) van het Parket-Generaal, die tevens zorgdragen voor het verdere proces.

Vrijwaring van de commissieleden en ondersteuning

De opdrachtgever vrijwaart de commissieleden en de contactpersonen bij de politie en het Openbaar Ministerie tegen financiële gevolgen die aanspraken van derden kunnen hebben.

Instellingsdatum

De commissie is ingesteld op 8 juli 2024

Het College van procureurs-generaal

5 2.1.e

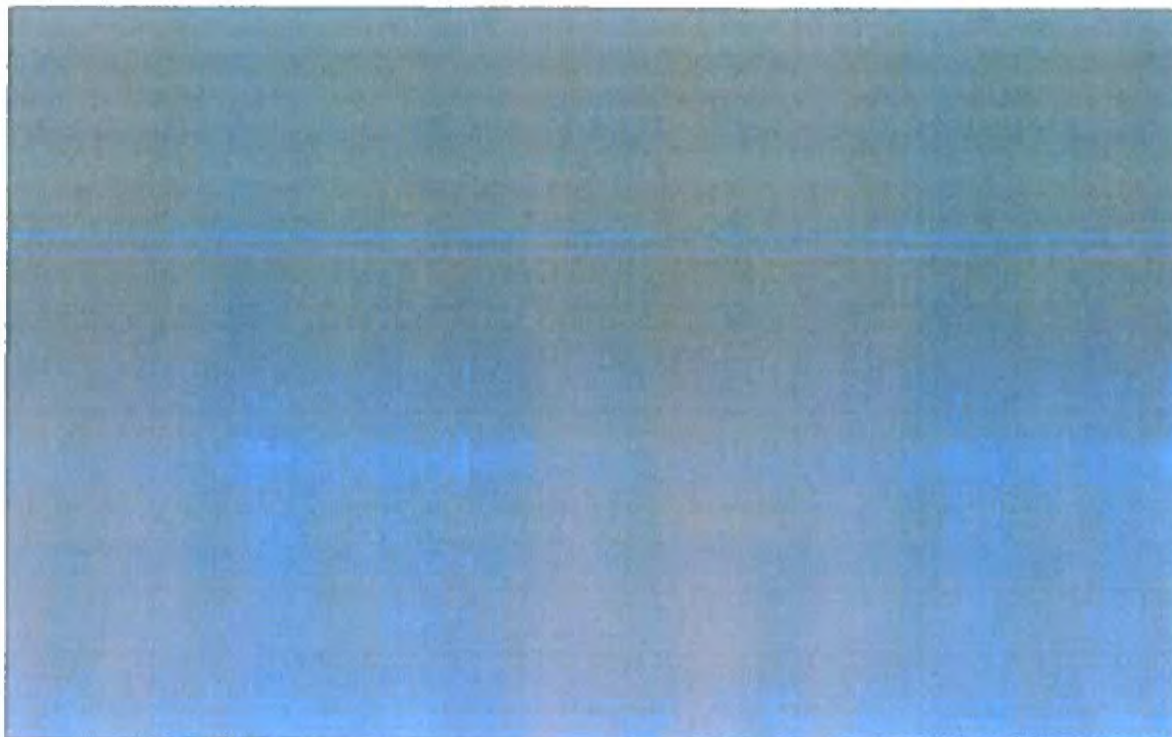
Prof. dr. mr. M. Otte

De onderzoekscommissie

Bijlage II

Uit het ter beschikking gestelde procesdossier heeft de commissie de volgende stukken betrokken in het onderzoek:

Wjsg

Bijlage III

Bijlage IV

Respondenten van het OM die door de commissie zijn gesproken in de 2e ronde interviews:

5.2.1-a

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]